

12

6977

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

.24.

1974

12-12-4-22

618710761 (1)

618718954 (2)

618710967 (3)

618711042 (4)

618711602 (5)

618712363 (6)

num. 84

Sylvestri a Pueris

**ADDITIONES AD
PRIMAM ET SECUNDAM PARTEM
SUMMAE SYLVESTRINAE,**

Ex Sacro Concilio Tridentino, & Catechismo, Pij
V. Pont. Max. iussu edicto, dili-
genter collectæ.

PETRO VENDRAMAENO,
Ecclesiastici Venetiarum fori Aduo-
cato, Authore.

Coll. Soc. Jesu Salm. ex dono Regum.

Num. 12. cap.
A. num. 24.

1a
6977

SALMANTICAE,

Apud Viduam Antonij à Lorençana

Cum licentia,

P. 12

ADDITIONES AD

PRIMAM ET SECUNDAM PARTEM
SUMMAE SYLVESTRINAE

In sacro Concilio Tridentino, & Castellanico, P.
V. Rom. Max. illustr. officio
Gener. collator.

PETRO VINDRAMANO
Ecclesiastico Venetorum fori Auctore
Auctore.

Coll. Soc. R. S. S. P. M. et quous Regnum.

SALMANTICAE

Apud Vindam Antonij à Lorenzan

Cum licentia

...LICENCIA...

DON Phelippe por la gracia de Dios Rey de Castilla de Leon de Aragon delas dos Sicilias de Iherusalem de Nauarra de Granada de Toledo de Valencia de Galicia de Mallorca de Seuilla de Cerdeña de Cordoua de Corcega de Murcia de Iañ Duque de Milan Conde de Flandes y de Tirol. &c. Por quanto por parte de vos Pedro de Portonarijs Mercader de libros vezino de la Ciudad de Salamanca. Nos fue fecha relacion diziendo que a vuestro poder auia venido vnas adiciones dela primera y segunda parte dela Summa Sylbestrina hechas por Petro Vendramaeno de que hazia des presentacion, y nos pedistes, y supplicastes vos mandafemos dar licencia, para las poder imprimir, o como la nuestra merced fuesse, y visto por los de nuestro consejo, que en las dichas adiciones se hizo la diligencia que la premagtica por nos agora nueuamente hecha dispone fue acordado, que deuiamos mandar dar esta nuestra carta para vos en la dicha razon, y nos touimos lo por bien, y por la presente vos damos licencia y facultad para que poresta vez podays hazer imprimir en estos nuestros reynos las dichas adiciones, que de fuso se hazen mencion. Con que las ayays de imprimir, y veder de por si y no con la dicha Summa Syluestrina. La qual dicha impresion podays hazer sin por ello caer ni incurrir en peua alguna, y mandamos que despues de impressas no se puedan vender ni vendan sin que primero se trayga al nuestro consejo. Iuntamente con el original, que esta en el por donde se ande imprimir que van rubricadas las ojas, y firmado al fin dellas de Christoual de Leon nuestro escriuue no de camara de los que residen en el nuestro consejo, para que se vea si la dicha impresion esta conforme al original, y se tasse el precio porque se a de vender cada volumen, so pena de caer ni incurrir en las penas contenidas en la dicha pregmatica, y leyes de nuestros reynos, delo qual mandamos dar y dimos esta nuestra carta sellada con nuestro sello

y librada delos del nuestro consejo. Dada en Madrid a quatro dias del mes de de Agosto de mil y quinientos y setenta y nueue años. Va sobre raydo con que las ayays de imprimir y vender de por si, y no con la dicha summa Syluestrina. Vala,

Antonijs Elicenciado El Doçtor Francisco
Episcopus Fuenmayor. de Auedillo.

Elicenciado Elicenciado don Elicenciado Luys
Couarruuias Lopede Guzman Tello Maldonado

Yo Christoual de Leon secretario de camàra de su Magestad la fize screuir por su mandado.

Con acuerdo delos del su consejo.

ADDITIONES AD

PRIMAM ET SECVNDAM PARTEM SVMMAE SYLVESTRINAE,

Ex Sacro Concilio Tridentino, & Cathéchismo, Pij. V.
Pont. Max. iussu edito, diligenter collectæ.

*Numeris margini prepositis, loca quibus ipse applicantur insinuan-
tibus, non minus Parochis, quam in foro versanti-
bus utiles ac necessariæ.*

PETRO VENDRAMAENO ECCLE-
siastici Venetiarum fori Aduocato, Authore.

2

BBAS quis eligi possit, & quomodo, adde
Conc. Trid. sess. 25. cap. in electione. 6. & cap.
cum pleraque. 21. de reg. sess. 14. cap. regula-
ria. 10. de refor.

An duobus queat monasterijs præesse, sess.
vigesimaquinta, cap. cum pleraque. 21.

5

An ordines & quos conferre, catechif. de sacra. ordin. cap.
iam vero,

Potest monachis vsus mobilium permittere, & quomo-
do, Triden. Conc. sess. 25. c. nemini. de regula.

9

Nemo regularis cuiuscunque facultatis vigore transfera-
tur ad laxiorem religionem, ait S. Syno. Triden. cap. quicū-
que. 19. de regula. sess. 25.

Addas ex eodē de abbatis officio in lectore eligendo, sess.
5. cap. 1. in assistendo degradationi loco episcoporum. 13.
cap. 4. de refor. in exequendo decreta Concilij. 25. cap. hæc
omnia. 22. de regul.

Abbatum monasteria ab episcoporum iurisdictione exē-
pta. 25. c. in monasterijs. xj. & c. abbates. 20.

Eorum priuilegia quando cessent. 23. cap. abbatib. 10. 24.
cap. expedit. 18. de refor. negligentia quando suppleatur. 5.
cap. 1. & cap. quia. 2. §. regulares.

4.5. **ABBATISSA.** Abbatiffa creatio qualis esse debeat, habes ex Syn. Tri. fess. 25. cap. in electio. 6. & cap abbatiffa. 7. de reg. que & vnde eligenda, ibid. Eius officium quod in professione monialium. 25. cap. libertati. 17. eodem titul. nulla. duabus monasterijs præficienda, ibid. c. abbatiffa. 7.

9 Nemini sanctimonialium licet post professionem exire à monasterio etiam ad breue tempus quocūq; prætextu, nisi ex aliqua legitima causa ab episcopo approbanda, indultis quibuscunq; & priuilegijs non obstantibus capi. Bonifacij. 5. de regula. fess. 25.

ABORSVS. De aborsus poena, catechi. in præcep. De calo. Non occides.

ABSENS. Abesse episcopo & superioribus à suis. ecclesijs, nisi in quibusdam casibus non licet, nec alijs curatis clericis, & canonicis & similibus, aliquando tamen secus, & qua de causa, ac quandiu, Trid. Conci. fess. 6. c. 1. 23. c. 1. de refor. & in bulla Pij. iij. super residen.

Absentia episcoporum denuncianda Romano Pontifici, fess. 6. c. 1. quæ sit legitima, & à quibus probanda. 23. capit. 1.

Abesse non videtur, qui aliquantisper abest, ibi.

Abesse non dicitur, qui animarum curæ incumbit. 22. c. 2. de refor. cætera vide infra. clericus, residentia.

ABSOLVTIO primo. Absolutionem nullius momenti eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam aut subdelegatam non habet iurisdictionem, Synodus Trid. confirmat, fess. 14. c. 7. de casuum reservatione, quæ liceat episcopis absolutio etiam ab excommunicationis censura. ibid. canon. 11. ead. fess. c. non liceat. 6. fess. 24. de refor.

8 In articulo mortis omnes sacerdotes quoslibet poenitentes à quibusuis peccatis & censuris absoluerè possunt. Extra quem articulum sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id vnum poenitentibus persuadere nitantur, vt ad superiores & legitimos iudices pro beneficio absolutionis accedant, ead. fess. & cap. 7. adde. c. liceat. 24. fess. de refor.

ABSOLVTIO quinto. In quibus irregularitatibus liceat episcopis dispensare, vide. c. liceat. 6. fess. 24.

ABSO-

ABSOLVTIO, sexto. Repete quæ ex conc. Trid. diximus Supra, absolutio, primo.

2.3.4. **ACCEPTIO**. Quæ statuta sint à S. Synodo de distributione beneficiorum, & quibus conferenda sint, vi debis infra beneficium.

5 Item de dispensatione matrimonij in gradibus prohibitis, infra suo loco.

1 **ACCIDIA**, De ea catechis. in explicatione precepti, Memento vt diem sabbati sanctifices, & in primum, Non habebis Deos,

ADIVRATIO. Vide indicè lib. prohibitorũ, regu. 9.

1 **ADMINISTRATIO**. Administratores tam ecclesiastici qui laici, fabricæ cuiusvis ecclesiæ etiam cathedralis ecclesiæ, hospitalis, confraternitatis, eleemosynæ, Mõtis pietatis, & quarcunq; piorũ locorũ singulis annis tenentur reddere rationẽ administrationis, & quib⁹, Synod. Trid. 2. 2. sess. c. 9. septima. c. vlti. Quibus administratores bonorum episcopatus ses. 24. c. capitulum. 16.

Administratorum hospitalium officium, & obligatio. 25
ses. c. 8. de refor.

Administratio bonorum monasteriorum, seu conuentuũ ad solos officiales eorundem ad motum superiorum amouibiles pertinet ses. 25. c. nemini. 2. de regula.

ADVLATIO. Da hac catechis. in præce. Non loqueris con. pro. c. prohibetur.

8 **ADVLTERIVM**. Adulterij pœna quæ à S. Synodo statuta & cõtra adulteros, adultera sive quis procedendi modus, & regula, ses. 24. c. graue. 8. de refor.

Adulterium præterea nõ dirimit matrimonium, & secus sentientes aut dicentes anathematizantur, cano. si quis dixerit. 8. 24. sessio.

Adulterium quid. adulterij interdicto quæ peccata prohibeatur, eius de testatio, & cur prohibeatur, catechis. in precep. Non mæchab. eius insignis nota turpitudinis, adulterorum supplicium & damna, ibid. capi. sequitur.

13 **ADVOCATVS**. De aduocati, seu patroni causarũ officio sit catechi, breuiter perstrigit. Illi igitur opera ac patrocinio suo

suo non deerunt necessarijs hominum temporibus, & egentibus benigne subuenient: tum iniustas causas defendendas non suscipient, neq; calumnia lites protrahent, nec alēt auaritia. Quod ad mercedem attinet laboris & operæ suæ, illa iure & æquo metiatur, in præce. Nō loqueris. c. nunc expli.

- 2 AETAS. Ad dignitates quascunq; quibus animarum cura subest, nemo promoueatur nisi qui saltem. 25. suæ ætatis annū attigerit, adiectis etiam alijs requisitis. Ad ceteras autē dignitates, vel personatus, quibus animarū cura nulla subest, clerici alioquin idonei &. 22. annis non minores asciscantur, S. Synod. 24. sess. c. cū dignitates. 12. de refor. de ætate etiam canonicorum & aliorum clericorum ibi statuitur. §. neminem, 22. c. quicumq; .7. in vltimis verbis.

AETAS ad beneficia quæ exigatur, sess. 23. c. nullius. 6. & de ordinandorū etiam ætate inquirenda, ead. c. ad minores. 5. & c. sancta. 7. & quāta esse debeat. c. minores ordines, 11. & seq. tribus, ead. sess.

Professio regularis tam virorum quā mulierum in quacūque religione non fiat ante decimum sextum annum expletum, & c. sess. 25. c. in quacunq; 15. de regul.

Adolescentium ætas nisi recte instituat, pna fit ad mundi voluptates sequendas. 23. c. cum adolescen. 18.

ALIENATIO. Clerici patrimonium quo casu non liceat alienare. c. cum non deceat. 2. 21. sess.

Altare pro mensa intelligitur apud D. Paulum. 22. sess. c. quoniam. 1. vers. & hæc quidem, de refor.

- 2 Apellatio ad innocentie præsidium instituta. 14. sess. c. 1. vers. cum igitur.

Quando non impediatur, vel suspendatur, ibid. & sess. 22. c. cum ex. x. 23. c. 1. circa fi. & c. adolescentium, vlt. §. deinde. c. episcopi. x. sess. 24. c. causæ, penul. ead. sess. c. controuersias. 13. sess. 25. & c. quā turpe. 14.

- 14 Quomodo admittenda. c. legati. 7. sess. 22.

Cui committenda in criminalibus. c. a sententia. 2. sess. 13. & quibus alia causarum genera. c. quoniam. x. sess. 25:

6. & 7. Appellare à quibus liceat. c. eadem. 1. sess. 13. & c. causæ. 20. sess. 24. quibus in locis illa appellandi libertas antiqua

coarcta-

coarctatur, vt in ciuilibus amplius nisi à definitiua, vel à definitiua vim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat: in causis autem uisitationis, correctionis, habilitatis & inhabilitatis, nec non in criminalibus ante definitiuam sententiã ab interlocutoria, vel alio quocunq; grauamine, nisi grauamen huiusmodi per definitiuam sententiã reparari, vel ab ipsa definitiua appellari non possit, nõ liceat appellare, adeo vt æquo fere iure canonico & ciuili in his utamur hoc tempore.

13 Partes iudicis à quo appellatur, quænam sint. c. reus. 3. de cimatertia, & c. causæ. 20. §. præterea. 25. sess.

APPELLANS. Adde quid agere debeat. c. reus. 3. sess.

13. & c. causæ. 20. §. præterea. 25. sess.

Appellans quid & quando soluat pro actis, eod. c. causæ. §. præterea.

9. & 10. **APOSTASIA.** Tanquã apostata quis regularis puniatur, & ad monasterium redire cogatur, habes S. Synodi decretum. 25. sess. capit. quicumque. 19. de regul. extat etiam constitutio Pij Quarti de recedentibus à monasterijs.

11 Apostata nullo priuilegio suæ religionis iuuetur. c. eod.

AQVA. Adde, aqua naturalis de necessitate baptismi. cano. 2. sess. 7.

Aquarum significatio, & aqua in calice curuino misceatur capit. monet. 7. sess. 22. de aquæ virtute, catechi. de baptis. c. tractemus.

1 **ARCHIDIACONVS.** Archidiaconi oculi episcoporum, & qui eligi debent cap. cum dignitates. 12. sess. 24. de eo catechis. de ordin. sacra capit. iam vero. §. secundum autem.

3 Archidiaconi causas matrimonij, & criminum non iudicant. c. causæ. 20. sess. 25. nec concubinatus. c. quam turpe. 14. §. nec quæuis, ead. sess.

ARCHIEPISCOPVS. Adde ex sacro concil. Trid. metropolitani officium quid sit in eligendo lectore cap. eadem. 1. sess. 5.

In denunciãdo Romano pontifici episcopos absentes. capit. 1. sess. 6.

In iudicando & probando legitimas episcoporum absentias. c. 1. 23. sessio.

In corrigendo episcopos negligentes. c. cum adolescentium. 18. §. quod si sess. 23.

In supplendo negligentiam regularium. c. quia vero. 2. §. si quæ, sess. 5. & c. monasteria. 8. sess. 25. Et capituli, sess. 24. c. capitulum. 16.

In visitando diocesim propriam, & prouinciã. cap. patriarchæ. 3. sess. 24.

In cogendo Synodum prouincialẽ. cap. prouincialia, eadem sess.

In erigendo collegia ob ecclesiarum paupertatem. c. cum adolescentium, vlti. §. si vero. 23. sess.

In iudicando aliqua cum concilio prouinciali. c. cum præcepto. 1. sess. 23. & c. cum adolescentium, vlti. ead. sess. & cap. mandat, de inuoca. vener. & reliq. sanct. circa fi.

Aliqua alia de eius officio & obligatione residentia, absentia & punitione, statuuntur sess. 25. c. monasteria. sess. 23. cap. cum præcepto. 1. sess. 6. c. 1. sess. 23. c. cum adolescentium, præcita. & c. patriarchæ. sess. 24.

De eo etiam videas catechi. de ord. sacra. c. iam vero.

ARCHIPRESBYTER, De eo vide quæ à concilio Trid. constituta sunt, infra parochus, in matrimonio contra hendo parochum interuenire debere, statuit S. Synod. 24. sess. c. 1. emanauit deinde Cardi. interpres concil. Trid. esse debere proprium cuiusque parochia, non archipresbyterum, præterquam in sua.

AVARITIA, Idolorum seruitus. c. quanta, in decreto de obser. & euit. in cele. miss. 22. sess. omnium malorum radix, c. si quem. 11. ead. sess. ab ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet. c. quoniam. 1. sess. 21. Catechis. in præcep. Non concupisces, & in illud. Non fur. faci. c. 1. & 2. D. Ambro. de offi. lib. 1. c. 30. & 2. c. 15. & 20. lib. 3. c. 5. vsque ad. n. item catech. in versi. ora do. Pan. nos.

BAPTISMVS. 1. De institutione baptismi tradit catechismus de Sacra. bapt. c. hætenus. quo etiã tit. explicat baptismi vocẽ, eiusq; alia nomina. 1. & 2. c. tertio vero que

que sit eius diffinitio. aduers. vnde in hoc baptismo, adde ca
tech. eo. tit. c. 3. qđ attinet ad verba baptismi S. Syno. Trid.
ses. 7. cano. 4. ita si quis dixerit baptismū, qui etiā datur ab
hæreticis in nomine patris & filij & spiritus sancti, cū intētio
ne faciēdi, qđ facit eccle. nō esse verū baptis. anathema sit.

3. & 7. Quæ forma baptismi sit, catechif. eo. tit. c. sed duarum,
docet. videlicet. Ego te baptizo in nomine patris, & filij &
spiritus sancti. ita enim à domino & Salvatore nostro tradi-
tum est, &c. addit & formæ huius explicationem, quæ fide-
lis vehementer ex mysterij notitia delectare potest.

Græci vero in baptismo hac forma passim vtuntur, Bap-
tizetur seruus Christi in nomine patris & filij & spiritus san-
cti, à quibus tamen perfecte sacramentum ministrari ex con-
cil. Floren. sententia & definitione apparet, cum ijs verbis sa-
tis explicetur id, quod ad baptismi veritatem attinet, nimi-
rum ablutio, quæ tunc re ipsa peragitur. catechif. ibid.

4 De baptismo ab apostolis collato ita catechif. ibid. Quod
si etiam aliquando tempus fuisse, dicendum est, cum apo-
stoli in nomine tantum domini Iesu Christi baptizarent
id quidem spiritus sancti afflatu eos fecisse nobis explora-
tum esse debet, vt initio nascentis ecclesiæ, Iesu Christi no-
mine prædicatio illustrior fieret, diuinaque & immensa eius
potestas magis celebrantur, deinde vero rem penitus introl-
picientes, facile intelligemus nulla earum partium in ea for-
ma desiderari, quæ ab ipso Salvatore præscriptæ sunt, qui
enim Iesum Christum dicit, simul etiam patris personam à
quo vnctus, & spiritum sanctum, quo vnctus est. Quamquã
dubium fortasse videri poterit, an huiusmodi forma aposto-
li aliquem baptizauerint &c. quæ per te legas in. c. sed dua-
rum, de sacra. baptis.

6 Si quid de forma omittatur, & catechif. non omittit. eo. c.
sed duarum.

BAPTISMVS. 2. De materia baptismi petas ex ca-
techif. eod. tit. cap. quid autem, vbi sic ait. Materiam igitur
siue elementū huius sacramēti esse omne naturalis aquæ ge-
n^o, siue ea maris sit, siue fluiuij siue paludis, siue putei, aut fon-
tis, quæ sine vlla adiūctione aqua dici solet, &c. conc. quo q;

Trid. sess. 7. cano. 2. si quis dixerit aquam veram & natura-
lem non esse de necessitate baptismi. atque ideo verba illa
domini nostri Iesu Christi, nisi quis renatus fuerit ex aqua
& spiritu sancto, ad metaphoram aliquam detorserit, ana-
thema sit.

1 BAPTISMVS. 3. A quibus ministris hoc sacramen-
tum conficiatur, catechismus compendiose ac mirificè tra-
dit eodem tit. c. iam vero. & c. seq. eorum ordinem esse tripli-
cem ostendit Syno. Trid. sess. 7. cano. 10. & 12. de sacra. & de
baptif. cano. 4.

5 Vtrum malus minister conferre possit baptismum, &c.
confirmatur idà S. Syno. Trid. sess. 7. canon. 12. de sacra. &
qui secus dixerit, anathematizatur.

12 De intentione ministri in sacramentis conficiendis & cō-
ferendis est canon decimus. sessio. 7. de sacra. post eam ca-
techif. de sacram. bap. c. iam vero.

1 BAPTISMVS. 4. Si quis dixerit baptismum liberū
esse, hoc est non necessarium ad salutem, anathema sit. hęc
Syno. Trid. sess. 7. de baptif. cano. 5. & sess. 6. c. 4. à catechif-
mo quoque id nobis hauriendum fonte suauissimo. eo. titu.
cap. sed cum cæterarum. De baptizandis paruulis Syn. sess.
5. c. 1. de pec. ori. §. si quis. & can. 14. 7. sess. catech. ibi. de tēpo-
re baptismi, vide Syno. Trid. sess. 6. c. 4. catech. de sac. bap-
tif. cap. hætenus.

De quæstione. 2. catech. eo. c. §. docendum.

De quæstione duodecima, nu. 10. & quæst. 18. nu. 12. vide
quid in catechismo traditur, cap. sed cum cæterarum. §. do-
cendum.

Ad quæstionem. 11. num. 9. lege catechif. de sacra. baptif.
cap. sed cum cæterarum.

BAPTISMVS. 5. De obseruandis ecclesie catholice
ritibus receptis & approbatis in solenni sacramentorum ad-
ministracione adhiberi consuetis extat canon. 13. Synod.
Trid. sess. 7. de sacramen.

De ritibus baptismi præclare scribitur à catech. c. hæten⁹
& c. restat. eo. tit. vbi legas oportet de his, quæ hic num. 1. 2.
& 3. scribuntur, baptismus rite collatus non iteratur Syno.

Trid.

Trid. de sacra. cano. 9. & de baptis. cano. 11. sess. 7. & de diff. sacra. peni. c. 2. sess. 14. diuine sicut omnia, catechif. eo. ti. ca. sed quoniam, & quando iteratio permittatur, ibid.

Quod attinet ad vltimam quæst. lege catechif. de sacra. bapt. c. accedit autem. ab vno vel duobus suscipiendi de baptismo, Syno. c. 2. de mati. sess. 24.

BAPTISM VS. 6. Baptismi virtus, efficacia, fructus eximij. vide Syno. sess. 5. c. 1. §. si quis, & sess. 7. can. 9. non minus abunde, quam doctè à catechif. eo. tit. c. sed vt ad baptis- mi, traduntur.

Ex eodem addas quæ nomina baptizatis imponēda sint, eodem tit. c. vlt. quo in loco salutaris explicatio precationū rituum & cæremoniarum baptismi. lege quæ in toto eo tra- ctatu cōtinētur, vbi & alia scitu necessaria & suauiora melle & verba vitæ, sicut in toto eo opere cōperies, ac degustabis.

BELL VM. 1. quæ cædis genera permittantur, catechif. in præcep. Non occidas, fol. mihi. 2.

Addas ex eodem alia genera belli duo, alterum intestinū hominis, quid, inquit, domestica, itestinaque prælia, quæ in ter se corpus & anima, caro & spiritus assidue gerunt? quibus perpetuo timendum est, ne concidamus. Timendum au- tem? imo statim concideremus, nisi propugnaculo diuinæ dexteræ defenderemur. Bellum alterum est sceleratis cum Deo, quorum sceleribus incredibiliter ostenditur. Inquit enim apostolus, Ira & indignatio, tribulatio & angustia in omnem animam hominis operantis malum, nam & si tran- serit actio peccati, tamen peccatum macula & reatu perma- net, cui semper imminens ira Dei illud insequitur tanquam umbra corpus, &c. Hæc catechif. In oratione Dominica, ver- si. Adueniat regnum tuum. fol. 2. & in ver. Dimitte nobis, fol. 3. quæ pie lector, attendenda nobis sunt diligenter, & oblivioni minime tradenda?

BELL VM 2. 3. Adde S. Syno. c. 7. sess. 14. quo in loco sic ait. Si vero homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellēdo, vt quis se à morte defenderet, fuisse cōmissum narretur &c. hoc idem in catechif. in præcep. Non occidas, vbi quæ homicidij species impunes.

BENEDICTIO. Addas ex catechismo in oratio. domi. in vers. Panem nostrum, benedictionibus Dei, opera nostra prospere cedere.

De benedictione coniugum que sunt à Syno. statuta, & in catechis. scripta, videas infra. nuptie, matrimoniū, loco suo.

1.2 **BENEFICIUM** ecclesiasticum secundo, quo ad conferentem. Quibus hodie beneficia ecclesiastica sunt conferenda, vel qui ad ea promouēdi & recipiēdi, & quō, decreuit S. Syno. 24. fef. c. cū dignitates, 12. & c. expedit. 18. fef. 25. c. ratio. 5. fef. 6. c. 1. fef. 7. c. ad cathedraliū. c. nemo, & c. inferiora. fef. 14. c. cum etiam, fef. 22. c. quicumq; 2. & c. quicumque. 4. Quæ tate cap. nullus. 6. sessio. 27. & capit. cum dignitates. & alijs præcisa.

Quomodo verò de beneficijs iuris patronatus & quibus sit prouidendum, & à quibus sit præsentandi vel eligēdi, cautum est ab eadem Syno. 14. fef. c. nemo. 12. & cap. non liceat. 13. sessio. 24. capit. expedit. 9. si verò iuris patronatus, & 25. fef. c. sicuti. 9.

3 **SECUNDO** quid si episcopus. An conferri beneficiū possit absentihoc tē pore cōsulas con. Tri. in alleg. c. expedit

5 **QVINTO** vtrum. Nec hanc rem videtur Syn. præterisse. cap. eum non dec. fef. 21.

6 **SEXTO** queritur. Huic quæstioni vt respondere & cōci. Trid. in cap. expedit. 18. fef. 24.

1. **BENEFICIUM** Macquisiturus. Quid sit hodie prouisum à concil. Trid. quibus videlicet beneficia sint ecclesiastica conferenda, ex superiori annotatione repetendū est. hæc de beneficijs secularibus

Regularia verò quibus conferenda, statutū est à concil. c. regularia. 10. sessione. 14. & capit. cum pleraque. 21. de reg. sessione. 25.

5. **SECUNDO** queritur. De hoc etiam non tacuit S. Synodus. c. quicumq; 4. fef. 22. vbi innouat cōstitutionē concilij Viennēsis, quæ incipit, vt ij. qui. de æta. & qual. in Clemen. & capit. cum dignitates. 24.

9 **QVINTO** queritur. Constitutum à Syno. Triden. non posse quē passim vt olim, renunciare, nisi habeat, vnde

viuat

viuat. c. cum non doceat. 21. sessio.

10 **SEXTO** vtrum filijs sacerdotis. Aliter statuitur à Syno. fel. 25. c. vt paterna. quo iure non licet filij clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio quodcūq; etiam dissimile beneficium obtinere, nec in eisdem ecclesijs quoquo modo ministrare, nec per pensiones super fructibus beneficiorum, quę parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerūt, habere. & c. vide alia quę sequuntur.

1. 2. & 3. **BENEFICIUM** quarto. Beneficiorum pluralitatem reprobatur ratione redditæ fa. conc. c. nemo. 2. & c. quicūque. 4. fel. 7. & c. cum ecclesiasticus. 17. fel. 24. vbi sic statuit. vt in posterum vnū tamen beneficium ecclesiasticum singulis conferatur. Quod quidem si ad vitā eius, cui cōferatur, honeste sustentandā non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo vtrunq; personalem residentiam non requirat, eidem conferri. hæc q; non modo cathedrales ecclesias, sed etiā ad alia omnia beneficia tam secularia quā regularia quęcūq; etiā cōmendata, pertineant, cuiuscūq; tituli, ac qualitatis existant. illi verò qui in præsentī plures parochiales & c. vide constitutionem.

TERTIO vtrum dispensatio. Dispensationes huiusmodi à Syn. Tri. sublatae fel. 7. c. quicūq; 4. item fel. 24. c. cum ecclesiasticus. 17.

1 **BENEFICIUM** quinto. De fructibus beneficij vacantis aliqua tangit. Syno. Trid. c. expedit. 18. fel. 24.

2 **PRIMO** vero queritur. A quibus iura conscientia percipi non possint beneficiorum fructus, à S. Syno. decernitur. 23. fel. c. cum præcepto. cōstituit etiam Pius iij. Pōtif. max. in decreto de residentia.

2 **PRIMO** vero queritur. Num habent hodie locum dispensationes de percipiendis fructibus in absentia, cū omnino residere teneantur, ex decretis conc. Tri. c. episc. 7. fel. 7. & c. itē fel. 23. c. cū præcepto. §. si quis autē, & §. seq. nec ratione studij gratias eiusmodi valere sine consensu ordinarij, Pius Papa iij. declarauit.

SECUNDO vtrum Locationes si anticipatis solutionibus fiant, nullatenus in præiudicium successorum validas

validas intelligi fancit Syn. Tri. infirmat etiam nonnullas re-
rum ecclesiasticarum ad longum tempus factas locationes,
& quo casu vide. c. magnam. 11. sess. 25.

3 **TERTIO.** vtrum canonici. Recipi non posse expeditū
est à concii. iuxta Bonifacij viij. decretum, quod incipit, con-
suetudinem. quod S. Synod. in vsum reuocat sess. 24. c. cum
dignitates. 12. §. distributiones.

4 **QUARTO** vtrum clericus. Num possit idem elici in
argumentum ex capit. cum non deceat, vers. patrimonium
verò, sessio. 21. id quibus licet, iudicandum relinquo.

Bigamia. Si quis dixerit licere Christianis plures simul ha-
bere vxores, & hoc nulla lege diuina esse prohibitum, ana-
thema sit, concil. Tridenti. cano. 2. de sacra. mati. 24. sess.

BLASPHEMIA. catechis. in præcep. Non assumes
nomen Dei in va. capit. 1. & vlt.

CALIX. Adde an calicis vsus cuiquam sit conceden-
dus. concil. Trid. sess. 21. cap. vlt. de com. sub vtraque spe. &
sess. 22. cap. in super, tit. Decretum super petitiō. & c.

CANONICA portio. S. Syno. quid decreuerit de
quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali aut parochiali ec-
clesiæ solita persolui, vide cap. decernit. 13. sess. 25.

CANONICVS. Complura de canonicis syno. Trid.
constituit.

Primo dicuntur ecclesiæ senatus capit. cum dignitates. §.
omnes verò, sess. 24.

Quales eligendi & quos ordines habere debeant, eod.
capitulo.

Qui vocem in capitulo non habeant capit. quicumque. 4.
sessio. 22.

Eorum tenues redditus quomodo augendi cap. in eccle-
sijs. 15. sess. 24.

Eorum vita & honestas qualis, officium in choro residen-
tia, præcita. c. cum dignitates. c. cum beneficia. 3. sess. 21. cap.
episcopi. 3. sess. 22. vbi statuitur an residere possint in eccle-
sia curata.

Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgen-
tiarum cap. cum multa, vlti. sess. 21.

Ad

Ad rationem reddituum seminarij exigendam. 23. sess. ca.
cum adolescentium. 18. vers. rationes. & ad constituenda,
quæ ad seminarium spectant, eo cap.

Ad procedendum in quibusdam causis capitul. statuit. 6.
sossione. 25.

Ad conuertenda quædam in pios vsus. c. admonet. 8. ead.
ses. cætera quære in. d. cap.

Canonici episcopo deseruire debent, sess. 24. c. cum digni
tates. 12. ab eo corrigi possunt, & quando ac quomodo, sess.
6. c. capitulum. 4. & sess. 25. c. statuit. 6.

Professionem fidei facere tenentur, & coram quibus, eo.
c. cum dignitates.

CANONIZATIO. In hanc quoque rem statuit con
ci. Tri. sess. 25. cap. de inuo. reu. & c.

CAPITVLVM. Capituli officium sede vacante. c. si
in quibuslibet. 1. ses. 24. & c. capitulum. 16. sess. 24.

Capituli iurisdictio, potestas, & bonorū administratio in
tacta relinquitur. c. statuit. 6. ses. 25.

Eius priuilegia in quibus non valeant, sess. vigesimo quar
to. c. expedit. 18.

Capituli consilium in multis adhibere debet episcopus.

Item capitula cathedralium à suis episcopis visitari, & cor
rigi possunt, quæ recensere longum esset, sufficiat te mo
nuisse. lege tabulam concil. quæ hæc & alia de capitulis &
secularibus, & regularibus à Synodo statuta suggeret.

CHARACTER. Quid sit, consule Syn. Trid. sess. 7. ca
no. 9. de sacra. catechis. de sacra. effectib.

VER. imprimitur autem. Idem à conc. Trid. sess. 7. eo. ca
no. 9. & sess. 23. c. quoniam. 4. idem catechis. in d. loco, & de
confir. sacra. c. itaq; pastores & de ord. sacr. c. his igitur.

CARCER. Adde quòd à Syno. Trid. cautum est de per
sonali detentione, & in quibus casib. & quo in loco custodiē
di detenti, ses. 25. c. statuit. 6. ver. in criminibus tamen.

CARDINALIS. Addas in hoc proposito decre. S. Sy
no. qui sint eligendi Cardinales capitul. si in quibuslibet. 1.
§. postremo, sess. 24.

Eorum consilio vniuersalis ecclesiæ administratio nititur

cap. optandum. i. §. quæ vero. 25. fessione. 18
Cardinalium indulta quando valeant capitul. expedit. 18
fessione. 24.

Accessus & regressus tolluntur, fessione. 25. cap. cū in be-
neficijs.

Frugalitas & continentia, eo capitul. optandum.
Obligatur ad personalem in sua ecclesia vel diocesi resi-
dentiam. c. cum præcepto. i. 23. fess.

De eorum quoque familiaribus loco suo dicetur.

Cardinales quatuor affirmare debent ad cathedrales pro-
mouendos qualitatibus iure, & ab ipsa sancta Synodo requi-
sitis præditos. c. si in quibuslibet. §. omnes vero. 24. fess.

Cardinales episcopi munus consecrationis intra tres mē-
ses suscipere tenentur, & qua pœna, nisi id fecerint, affician-
tur. fess. 23. cap. ecclesijs. 2.

1 CHARITAS, est vinculum perfectionis, ea. fess. 18. c.
vni. §. quoniam verò.

2 Secundo quæritur. Quidquid in sacris literis diuina lege
iubetur, aut vetatur duorum generum oritur ex altero. aut
enim erga Deum, aut erga homines charitas in omni officio
spectatur. Charitas autem proximi à charitate Dei orūt ha-
bet, atque ad eam tanquam ad certam regulam dirigenda est,
catechif. in præcep. Honora patrem, vbi copiose de charita-
te scribitur, eo recurras.

5 SEPTIMO vtrum teneamur. catechif. ibi. id cōfirmat,
cum ita scribat, Præterea charitas Dei ex ipso pendet, Deus
enim per se, non alterius rei causa, summe diligendus est.

OCTA VO vtrum. Adde Conc. fess. sex. can. 11. de chari-
tate in hominis iustificatione, requisita.

CASVS. De casuum reservatione cōstituit S. Syn. c. quo-
niam. 7. de casuum reservatione, & can. 11. fessio. 24.

Catechismus. Commissio S. Syno. de catechismi confe-
ctione, fess. 23. de indi. lib. & catechif. &c. Qui postea summa
facundia & eloquio diuino conscriptus est ad parochos, cu-
ius necessitatem, & vtilitatem ad æternam salutē consequē-
dam in operis initio demonstrat,

2 PRIMO vero quæritur. De hoc agitur in exordio catechif.

Tertio

3 Tertio quis possit. De hac re traditur in catechis. de baptis. sacra. c. accedit. vbi quare sint adiuncti patini. Item de tempore catechismi tractatur, cap. vlt. eo. tit.

5 SEPTIMO quando sit. Ad quæstionem hanc spectantia, lege catechis. eo. ca. vlt.

Causa. Ad di possunt concil. Triden. cõstitutiones ad huc titulum pertinen.

Primo decisum matrimoniales causas ad ecclesiasticos attingere, cano. 12. de sacra. matri. ses. 24. sed non ad decanos vel alios inferiores, & vbi cognoscendæ ob paupertatem litigantis, c. causæ omnes, ea ses.

Causæ cito expediendæ, vel terminandæ, eod. c. causæ. c. quoniam. 10. ses. 25.

Causæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodo libet pertinentes, etiam si beneficiales sint in prima instantia coram ordinarijs locorum duntaxat cognoscendæ, particulis exceptis. eod. capi. causæ, & quibus delegadæ, alleg. c. quoniã.

Causæ mercedum & miserabilium personarum, ac exemptorum, quomodo tractandæ, ses. 7. c. in exemptorum, pen. vbi innouatur, & seruari mandatur constitutio Innoc. iij. quæ incipit, volentes, cap. 1. de priuileg.

Ciuiilibus in causis quomodo procedendum, & quomodo exequendum, eod. c. ses. 7. & c. quamuis. 3. sess. 25.

Criminales causæ à quibus cognoscantur, c. causæ omnes, alleg. & cap. quam turpe. 4. sess. 25.

In eis quando & ad quem appelletur. c. eadem. 1. ses. 13. §. cum igitur, quomodo in appellatione procedatur, c. à sententia & c. seq. ead. ses. item quomodo executio facienda capit. quamuis. 3. sess. 25. & cap. statuit. 6. §. in criminibus tamen. ead. sessione.

CAVTIO. Adde cautionem adhibendam in peccatorum occasione vitandis, catech.

Censura. Censuræ & interdicta nedum à sede apostolica emanata, sed etiam ab ordinarijs promulgata, mandante episcopo, à regularibus in eorum ecclesijs publicadæ, atque seruandæ. c. censura. 12. sessio. 25.

2 CIRC VNSTANTIA. De circunstantijs in confes-

fione explicandis, quæ speciem peccati mutant, fess. 24. ca. ex institutione, ver. itaque. de confessio. idem catechif. eod. tit. c. sed quoniam, vbi etiã quæ sint huiusmodi circũstatiã.
21 **CLAVIS.** De clauium potestate quæ definierit, aut declararit S. Synodus, vide ca. 1. de necess. & insti. sacra. pœni. & ca. demum, de satisfact. necess. & fru. item can. 3. 10. & 15. fess. 14. & ca. sacrificium. 1. de sac. ord.
23 Adde catechif. de ordi. sacra. & in expositione symboli, ad arti. Remissionem peccatorum, de earum etiam necessitate in ecclesia, necnon amplitudine & dignitate ca. cum igitur, item in cap. hactenus, de pœni. sacra. ad episcopos & sacerdotes pertinet, fess. 14. de min. conf.

CLERICVS. Clerici nomen vnde deductum sit, pulcherrime catechismus explicat, de sacra. ordi. cap. iam verò. Clericos etiam in sortem domini vocatos, ait S. Syno. ca. nihil. 1. fess. 22.

5 **QVINTO QVAERITVR.** Qui fori priuilegio gaudeant, cap. nullus. 6. fess. 23. eorum immunitates & priuilegia renouantur, ca. cupiens. 20. ver. decernit. 25. fess.

1 **CLERICVS, SECVNDO.** Clericorum vita & exemplum quanti momenti, ca. nihil. 1. fess. 22. cap. qui piè. 14. fess. 23. cap. optandum. 1. fess. 25. & cap. quam turpe. 14. ead. fess. Continentia. eo. c. quàm turpe.

Vestitus & habitus quales esse debeant, ca. nihil, alleg. ca. quia vero. 6. fess. 14.

Gestus, incessus & sermones, eo. c. nihil.

Vita qualis. c. cum proprie, quod est fess. 14. proœmium, & cita. c. nihil.

Vitæ merita ex quibus deprehendantur, cap. minores. 23. fess.

1. 2. 3. 4. 5. **CLERICVS TERTIO.** Quæ vitare debent, eo. ca. cum proprie, & c. nihil, item cap. cum deceat. 2. fess. 21.

Mendicare non debent, & quomodo eis prouidendum, cap. cum non deceat, cita.

Clerici etiam exempti ab episcopo corrigi possunt, cap. ecclesiarum. 3. fess. 6. c. omnes. 4. fess. 14.

Delinquentes in loco decenti custodiendi, cap. statuit, sexta,

sexta, sess. vigesima quinta.

Turpiter & scando se viuentes, quomodo puniantur. 21.

sess. cap. quia. 6. & 25. cap. quam turpe.

Vsurpantes bona ecclesiastica, cui poenæ subijciantur, ca. si quem. 11. sess. 22.

7 **VNDECIMO** vtrum. Matrimonium contrahere prohibentur. ses. 24. cano. nono. de mati.

Adde. clerici homicidæ pæna quæ, & dispensatio, c. cum etiam. 7. ses. 14.

Degradatio & depositio, c. cum vero. 4. ses. 13. & c. statuit. 6. §. in criminibus. 25. sess.

Clerico vago & ignoto ac peregrino missas celebrare nõ licet, cap. quanta. §. deinde, in decre. de obser. & euitan. in ce leb. mis. 22. ses. c. cum nullus. 16. 23.

Clerici coniugati quæ ministeria exercere possint, ca. vt sanctorum. 17. ses. 23. & quando fori priuilegio gaudeant, ca. nullus. 6. 23.

Clerici concubinarij, vide concubinarij. cætera quare in dictio. sacerdos, & in dict. presbyter.

1. 13. **CLERICVS**, quarto Clericis an liceat habere bona secularia, vide, ca. cum non deceat. 2. §. patrimoniũ. ses. 21.

SECUNDO quæritur. Extat Iulij Papæ. 3. extrauagans, ad hoc faciens.

9 **Decimotertio** vtrum. Est in hanc rem San. synodi decretum, ca. cum non deceat, allega.

10 **Decimoquarto** quæritur. Lege decretum concilij sess. 25. c. nemini. 2. de regul.

15 **Vigesimo** vtrum. Fructus beneficiorum ecclesiasticorũ qui non tuta conscientia percipiant, nec faciant suos, c. cum præcepto. 1. §. si quis autem, & in bulla Pij. 4. super residentia. item sess. 24. c. cum ecclesiasticus. 17.

2 **Coadiutor.** Coadiutores quando dandi sint, cap. quia. 6. sess. 21. & quomodo, & coadiutoria quomodo permittantur. c. cum in beneficijs. 7. sess. 25. de ref.

Cognatio. Cognatio spiritualis qua ratione & inter quæ contrahatur, sess. 24. c. docet. 2.

Collegium. A. S. Synodo de collegijs hæc statuta. colle-

giorum generalium priuilegia, c. presentati, 13, sess. septi, & c. in super, 5, 14.

Collegia visitandi ius habent episcopi, sess. 22, c. episcopi octauo.

Puerorum collegium instituendum & qua ratione, statuit sess. 23, c. cum adolescentium, 18.

Commenda. De his commendis & commendatis beneficijs decreta concilij, vide sess. 7, c. quicumque, 4, & 24, c. cum ecclesiasticus, 17.

Commendata monasteria, visitanda decreuit ab ordinario, c. quacunque, 8, sess. 21.

Vndecimo vtrum, Hac quaestio expedita est sess. 24, c. cū ecclesiasticus, vbi pluralitas beneficiorum residentiam, exigentium reprobatur, ibi legas.

Commissio. Adde statutum quibus causarum ecclesiasticarum, & ad forum ecclesiasticum pertinentium delegatio fieri debeat, ca. quoniam, 10, sess. 25.

Compositio. Compositio pro fructibus male perceptis prohibita, c. cum praepo, 1, §. siquis, 23, sess.

Communicare. Vide infra, Eucharistia, ceterum scias & in catechismo dici communionem esse vnum de nominibus eucharistiae, c. 1, de eucha, sac.

Commutare. Commutationes vltimarum voluntatum quando & quomodo faciendae, cap. in commutationibus, 6, sess. 22, & ca. contingit, 4, 25.

Concilium. Synodus frequenter accipitur pro generali concilio, in eodem Tridentino concilio.

3 SECVNDO vtrum concilium. Pontificis auctoritas in omnibus, salua intelligitur, sess. 7, in proemio decreti de refo, c. si in quibuslibet, 1, §. quoniam vero, sess. 24, & cap. postremo, sess. 25.

Concilium indicere ad Romanum pontificem spectat, in bulla resumptionis concilij Tridentini sub Iulio 3, pontifice Maxi, & 25, sess. circa finem, de recip. & obseru. decre. concil. in bulla Pij iij, super declaratione temporis ad obseruanda decreta conc. Trid.

Eius decreta ab eodem Pontifice confirmantur ead. sess.

de

de fine concilij & confir. peten. a Sanctis. Do. nostro.

Dubia quoque declarantur, eod. tit. de recip. & obser. de.

9 **SEXTO** quaeritur. Concilio generali interesse qui debeant, lege bullam resumptionis concilij Tridentini sub Iulio iij. ponti. Max. item bullam celebrationis eiusdem concil. sub Pio iij. prouinciali. c. prouincialia. 2. sess. 24. diocesano, quod synodi nomine vocatur, ibid. ad illud conuenire negligentēs quo modo puniantur, in ead. bulla, sub Pio. iij.

Ex eisdem quoque locis intelligas quae expediantur in eis, & vtilitas eorum quae.

Concilia potissimum prouincialia quibus de causis renouanda & quo tempore, & item diocesana. c. prouincialia. praecit.

De quibus iudicent. c. cum praecpto. 1. sess. 23. c. cum adolescentium. §. quod si cathedralium. & §. postremo. ead. sess. c. si in quibuslibet. 1. sess. 24. c. prouincialia, c. Patriarchae, circa fin. c. praedicationis. c. causa. c. quae alias. c. cum dignitates. c. quoniam. c. expedit, ead. sess. ca. mandat, circa fi. de inuo. vene. & reli. sanct. ca. haec omnia. c. magnam. c. quam turpe. sess. 25.

Quid in eis agi debeat. c. cogit. 2. sess. 25. c. quoniam. 10. c. cum potestas, in decre. de indul. ead. sess.

Concilium celebrantium officium, in decre. de modo viuendi, & alijs in concilio seruandis. sess. 2.

CONCVBINARIVS Concubinatus peccatum grauissimum, & quae concubinariorum & concubinarum pena. c. graue. 24. sess.

Concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo vel extra, detinere clerici prohibentur, & in detinentes quomodo procedendum, & quae statuta pena. c. quam turpe. 14. sess. 25. catech. in praecp. non mecha-beris.

Concubinarij quando dispensari possint, eod. cap. quam turpe.

8 **CONDITIO.** Conditiones in prouisione ecclesiae reiiciendae. c. in pluribus. 14. sess. 24.

CONFESSIO sacramentalis. Ea sic finitur in catechismo.

techismo. Eam igitur definiunt esse peccatorum accusatio-
nem, quæ ad sacramenti genus pertinet, eo susceptam, vt ve-
niam virtute clauium impetremus. Eius definitionis postea
singula verba explicantur. c. sed iam, de sacra. pœni.

Est pars pœnitentiæ. c. docet. 3. de par. & fruc. hui. sacr.
& cano. 4. sessione 14. catechif. de pœni. sacr. capitul. sed
quoniam.

2. 10. 11. 22. 24. PRIMO vero. Quomodo & quorum peccato-
rum faciendâ, Synodus nos instruit. c. ex institutione. 5. de
confes. & cano. 6. & 7. sess. 14. & secreta esse debet, ibid. de
conditionibus & circumstantiis ad confessionem requisitis,
accurate catechi. in. c. sed quoniã, & c. sed iam confess. & c.
sed iam ordo, de pœni. sacr. scribit. in eodem quoq; agitur de
ritibus & cæremonijs ad confessionem adhibendis. c. quẽ-
admodum, eo. tit. & quando faciendâ, eo. c. ex institutione.
& c. cano. 8. ses. 14. ad eucharistiam percipiendam necessa-
ria & quando. c. si. non deet. 7. de præpa. quæ adhib. & c. do-
cte & singulariter vt omnia, catech. de pœni. sac. c. sed quem
admodum.

3 SECUNDO quæritur.) Ad hæc legas catech.

16 DECIMO quinto.) in c. sed quoniam. de pœni.

19 DECIMO octauo.) sacr. & c. sed iam ordo.

CONFESSIO secundo. Catechif. c. sed quemadmo-
dum, eo. titul.

QUARTO vtrum. Divino iure tenemur, Syno. sess. 14.
c. ex institutione, de confess. & can. 6.

Hoc sacramentum à Christo domino qui bene omnia, &
vnius salutis nostræ causa fecit, ob eius summam bonitatem
& misericordiam institutum esse. Veniæ impetrandæ causa
peccata confitemur. hæc catech. c. sed iam confess. eo. vbi de
hoc abunde scribitur, & in sacro conc. cita. locis. & qui con-
fiteri teneantur, idem catech. in capit. sed quemadmodum,
eo. tit. tradit.

SEPTIMO quæro. Hac de re. videlicet de effectibus
& vtilitate ac necessitate confessionis lectita Syno. sess. 14.
c. docet, de parti. & fruc. pœni. & c. ex institutione, de cōfes.
& illum catech. de pœni. sacra. c. hæctenus.

CONFES-

COFESSIO tertio. De hoc videnda nobis est Syno. in ca. ex institutione, cita & cano. 6. fess. 14. catechif. de pœni. sacramen. c. sed iam de ministro.

Adde, confessionum libros à pueris discēdos esse, statuit S. Synod. c. adolescentium, 18. fess. 23.

Confessor. Confiteri cui debemus, & quis confessionis legitimus minister, legito Syno. fess. 14. c. circa ministrū. 6. de ministro hui. sacr. & abso. & cano. 26. item. 23. fess. quamuis, catechif. quoque, de pœni. sacr. c. sed iam de ministro.

Illud etiam non prætermittendum, si recte memini, Reuerendissimos interpretes concilij Tridentini declarasse archiepiscopos presbyterum ciuitatis in sua tantum parochia confessiones audire posse.

De confessionibus menstruis. & confessionibus monialium, quid decreuerit S. Syn. videas cap. attendant. 10. de regul. fess. 25.

Confessor tertio. In hoc repete quæ de confessore proxime relata fuerunt.

Confessor quarto. De confessorum munere in satisfactionibus iniungendis, vide fess. 14. c. demum, de satisfac. necess. & fruc. catech. c. vlti. de pœni. sacr.

CONFIRMATIO diuina. Hoc sacramentum ab ecclesia cur confirmatio vocetur. est sacramentum, catech. de cōfir. sacr. c. 1. conc. de confir. cano. 1. fess. 7. eius origo. catech. eo. c. quoniam. confirmationis vocabulum vnde deductum cap. itaque pastores, eo.

In ea character imprimitur in anima. de sacra. cano. 9. ead. fess. c. quoniam. 4. fess. 24. nouam gratiam tribuit, & alij eius sunt effectus, de quibus in catech. capit. itaq; pastores, eo. peregrinie docetur. Quare chrisma confirmationis sacramentum appellatur, catechif. cap. quoniam, eod.

PRIMO vero. Confirmationis huius materia & forma quæ, & tria in ea sunt obseruanda, & quæ, catech. eo tit. cap. quoniam vero.

Huius minister sacramenti episcopus est, Syno. cano. 3. de confir. fess. 7. cap. quoniam. 4. & cano. 7. fess. 23. catech. de cōfir. sacr. c. docere. vbi etiam quare patrini ad huiusmodi sacramenti

cramenti administrationem aduocentur.

SECUNDO quæritur. Confirmationis sacramentum quomodo sit necessarium, catechi. c. docere, vers. atq; illud

De eius effectibus, iam prædixi. & cano. 2. sess. 7.

4 **Quarto** quæritur. Quibus, quomodo & quo tempore conferendum, catech. præcita. c. docere, tradit, & c. itaq; eo. nou potest iterari, catechif. eo. c. itaq; ,

Adde, eã suscepisse debet qui prima tonsura est initiãdus cap. prima. 23. sessio.

Inter quos cognatio spiritualis ex confirmatione contrahatur cap. docet. 2. de sacra. mati. ses. 24. catech. de sac. confir. cap. docere.

Confirmationis sacramenti cæremonia & ritus qui, cum eorum explanatione, catechif. eo. c. itaq; §. restat nunc.

Confraternitas. Confraternitates visitandi ius episcopis etiam tanquam sedis apostolicæ delegatis tribuit S. Syno. c. episcopi. 8. ses. 22.

CONSECRATIO. primo. Prælatorum consecratio ubi, & quãdo celebranda & suscipienda. c. ecclesijs. 2. ses. 23.

4 Adde, Consecrationis panis & vini efficacia. c. quoniam. 4. de excell. sanctif. euch.

Consensus. De his nihil quod sciam in concil. præterquã quod consensus contrahẽtium in matrimonio necessarius, non parentum. c. tametsi. 1. de refor. mati. sessione. 24.

Conseruator. De conseruatore & eius potestate, & quibus de rebus conseruatoria literæ concedantur, aut negentur, & quandiu durent, statuit S. Syno. c. insuper. 5. ses. 14.

Constitutio. Hæc habes in vniuersum ex concil. Constitutiones ecclesiarum quædam approbantur. c. episcopi. 3. ses. 22. c. ratio. 5. ses. 25. Regulariũ etiam. c. nemini. 2. c. abbatisa. 7. c. libertati. 17. c. anathemati. 18. & c. abbates. 20. de regul. 25. sessione.

Quæ reijcantur. c. in pluribus. 14. sess. 24.

CONSVETUDO. Hęc addas ex concilio. in quibus loci consuetudo custodienda sit, eius autoritate. c. quia verò 2. §. si verò. 5. ses. c. episcop. 2. ses. 6. c. causæ omnes. 20. ses. 24. & c. statuit. 6. 25. sess.

Pro lege habetur capit. præterea. 2. de communione, sessione. 21.

Iurisdictionem tribuit officium. c. episcopi. 3. fef. 22. dat potestatem, vt quis concilio interfit, in bulla resump. concii. Trid. sub Iul. iij. & in bulla Pij iij. de celebra. eiusd. concii. c. provincialia. 2. fess. 24. & c. cogit. 2. 25.

Contemptus. Aliquid de eo scribitur in catech. in expo. dom. ora. tit. de præpa.

Cōtritio. Pars est pœnitentiæ capitul. docet. 3. de perti. & fruc. pen.

Eam sic definit Syno. c. contritio, de contri. 14. fef. animi dolor ac detestatio est de peccato commisso cum proposito non peccandi de cætero. quam etiam ponit & explicat catechif. de peni. sac. cap. sed quoniam, & cap. quod autem. quo in loco alijs eam vocabulis declarari, & quænam ea sint, optime docet, necessaria, libera, voluntaria cap. contritio, cita. & cano. 4. & 5. fess. 14. catech. in eisdem locis.

2 PRIMO vero. 4. Secundo quæritur. 5. Tertio quæritur. catechif. in. c. sed quoniam, & c. quod autem.

Ad contritionem veram quæ sint necessaria, descripta tibi sunt in catechif. c. quod autem, alleg.

Attritio dicitur imperfecta esse contritio, eo capi. contritio, sessione. 14.

6 Quarto quæritur. Qua ratione paretur, & fructus eius, cõcil. eo. c. docet, & cano. 5. fef. 14. catech. c. sed quoniam non fotis. de peni. sac. & c. quod autē, eod. vbi de vi ei? & efficacia

Contritus sine confessione ad eucharistiam accedere non decet, fef. 13. c. si nõ decet, de præp. & can. 11. supra. cõfessio.

Contumacia. Crescente contumacia, seueriori canonum censuræ subiiciendam statuit S. Syno. c. 1. de refor. fef. 6. c. cū beneficia. 3. 21. c. episcopi. 3. 22. cum præcepto. 1. §. eadem. 23. c. cum dignitates. 12. §. præterea. 24. & c. quanuis. 3. §. in causis. 25. fess.

CONVENTVS. Vide monasterium.

Chorea. Choreæ prohibentur clericis. c. nihi. 1. fef. 22. & c. dignitates. §. omnes verò. 24.

Correctio. De hac in concilio hæc statuta, quomodo

ea facienda fit à prælatis. c. ecclesiarum. 3. sess. 6. c. 1. de refor.
13. c. omnes. 4. 14. & c. præterea, ead. sess. c. quia. 6. & ca. quæ-
cunque. 8. sess. 21. c. regularis. 14. sess. 25.

CRA P V L A. Repere. c. citata, supra Choreæ.

CRIMEN. De criminalibus causis quære, supra, causæ.

C V L P A. Hæc ex concil. adnectas. Culpa quomodo re-
mittatur. cano. 30. sess. 6. an sine pœna. c. demũ, de satisfact.
neces. & cano. 12. sess. 14. catech. ca, sed nihil, vers. sed vt ad &
cap. nunc ad tertiam, de pœni. sacra. salubriter & eloquen-
ter tradit, & exponit.

Cupidus. Cupiditas malorum omnium radix. c. si quem.
11. sess. 22.

Cupiditas vitiosa cur prohibeatur, catech. in præcep. Nō
concupisces, fol. 3.

Cupiditates propriæ etiam iustis aduersantur, idem in
ver. orat. do. fiat vo. tua. fo. 2.

C V R A animarum. Non negligendam esse præcipit S.
Syno. c. 1. & c. episcopi. 2. sess. 6. c. inferiora, & c. ordinarij.
7. c. beneficia, vbi laudabiliter exerceri mandat, sess. 7. eccle-
sias cura animarum minime defraudari, ca. locorum. 8. ead.
sess. recte exerceri eam. c. quæcunque. 8. sess. 21. & cap. cum
præcepto, 1. sess. 23.

Curiositas. Quæ ad curiositatem quãdam aut superstitio-
nem spectant, vel turpe lucrum sapiant, tanquam scandala
& fidelium offendicula prohibentur. cap. 1. 21. sess. in decre.
de purgat.

D E canus decanorum visitatio alias consueta de consen-
su episcopi facienda. c. patriarchæ. 3. sess. 24. causarum
matrimonialium, & criminalium cognitio eis interdicitur,
c. causæ omnes. 20. §. ad hæc, ead. sess. vide archipresbyter.
9. 10. 12. **D E C I M A.** ¶ Tertio quantum. Decimarum, solutio
debita Deo: non impedienda, sed integre persoluenda deci-
ma & quibus & largius tenuioribus ecclesijs. c. non sunt fe-
rendi. 12. sess. 25.

16. Decimo quæritur. De decimis ad laicos pertinentibus
pars aliqua detrahenda pro seminari institutione, cap. cum
adolescentium. 18. §. & quia. 23. sess.

De

Degradatio Duplex. verbalis & actualis, & quorum clericorum, & quibus presentibus. c. cum verò. 4. sess. 13.

Delegatus. Quæ supra addidi in dictio. causæ, de causarum delegationibus, inde sumas.

Dæmoniacus. Nolo prætermittas quod catechismus nos admonet magnas esse hostium dæmonum vires, inuictum animum, immane in nos & infinitum odium: bellum etiam perpetuum eos gerere nobiscum, vt nulla pax esse cum illis, nullæ induciæ fieri possint eorum, externi sunt etiam impetus & impressiones ad intimas pugnas, qui & aperte nos petunt, & per curriculos influunt in animas nostras, vix vt ab illis cauere possimus, & quare principes & rectores tenebrarum harum appellentur ab apostolo, videas in exposi. versi. oratio. Do. & ne nos inducas, fol. 2. & 3. Quos nō oppugnēt, ibid. idem quibus modis vtatur ad tentandum, pro qui. ora.

Diaboli imperium, de pecc. orig, sess. 5. astutia ad nos per dendum, de sacr. ext. vnc. ses. 14. Calcaneo insidiatur. de effe. hui. sacr. ea. ses.

Denunciatio. Denunciationes in ecclesijs ante matrimonium, cur quomodo, & quo tempore faciendæ. c. 1. de refor. matrimo. 24. sess.

Depositum. De verbali depositione quære supra, degradatio.

Desperatio. Habendam esse spem, catechif. docet multis in locis, potissimum in exposi. ora. do. in vers. fiat vol. tu. de præpa. hab. & in vers. Ne nos inducas, ad fi. item de satisfact. circa fin.

Diaconus. Diaconorum institutio, & mentio in sacris literis, cap. cum autem. 2. sess. 23. c. vt sanctorum. 17. ead. ses. etas & continentia, & quales ad diaconatus ordinē assumendi. c. nullus, & c. subdiaconi. 23. dist. de eorum functionibus & munere, copiose catechif. de sacr. ord. c. iam verò vt, continētia, & consecratione, ibid.

Festis saltem solennibus communionem percipere debent. c. subdiaconi. 13. sess. 23.

Dies. Adde, festi dies sanctorum quomodo celebrandi. c. mandat, de inuoc. vene. & rel. san. & sac. ima. §. illud vero. c.

in super de de elec. cibo. & c. sess. 25. de his, & quibus tūc absti-
nendum, & quibus incūbēdum, catechis. affatim in præcep.
memen. vt diem & c.

A regularibus seruandi quos episcopus præcepit. cap. cē-
sura. 12. sess. 25. festis dieb. ad suas parochias frequenter po-
pulus accedere debet. c. quanta. §. moneant. in dec. de obser.
& eui. in cele. mis. 22. sess. pastores residere, ca. cum præcep-
to. 1. sess. 23.

Festum corporis Christi mirum in modum à Syno. com-
mēdatur & approbatur, & ratio inductionis eius diei. c. nul-
lus, de cul. & vene. huic sanct. sac. adhi. & cano. 6. sess. 13. & c.
cum præcep. inter præcipuos residendi dies annumeratur,
sess. vigesimatertia.

Dignitas. Adde, dignitates cur iustitutæ, quibus confe-
rendæ. c. cum dignitates. 12. sess. 24. non seruietes quid ami-
tant. sess. 23. c. episcopi. 3.

Dioecesis. Dioeceses quare distinctæ, cap. & quia. 9. sess.
decimaquarta.

Discordia. Catechis. in præcep. Non loq. fal. tes. cap. pro-
hibetur.

Dispensatio. Dispensatio ad contrahēdum matrimoniū
quando quibus & quomodo detur. c. si quis. 5. de refor. ma-
tri. 24. sess. Item de homicidio. c. cū etiā. 7. 14. ses. c. liceat. 24.

De promouendo à quocunque cui & quando suffragen-
tur. De non promouendo ad annum, cap. facultates. 11. &
seq. sess. 7.

De non residendo. c. episcopis. 2. sess. 6.

In irregularibus ab episcopis quando fiant cap. liceat vi-
gesimaquarta. sess.

Gratiosæ quando sortiantur effectum. c. dispensationes.
22. ses. & c. sicuti. 18. sess. 25.

Extra curiam ordinarijs committendæ, eo. c. dispēsatio.

Quomodo & quando concedendæ. c. si quis. 24. ses. de re-
for. mat. c. cum etiam. 14. sess. dispensationes, ca. liceat. alle.
ca. quam turpe. 25. sess. & c. sicuti, præcit.

Disputare. Obstinatis disceptationibus non contēdendū
& verborū prolationem mitissima temperandam voce S. sy-
nod.

nod. docet. in dec. de modo viuen. &c. 2. fess. vide in Reperto. in qui. in hac dict. cum Mandosianis ac meis annotatio.

Diuinationo. Lege Reperto. in qui. cum meis ad ipsum annotatio.

Diuortio. ob multas causas fit inter coniuges quo ad totum, seu quo ad cohabitationem separatio, cano. 8. de matri. refor. fess. 24.

Doctor. addas ex concii. doctores cathedralibus præficiendi. c. quicumque. 2. fess. 22. ac examini. c. expedit. 18. fess. 24.

Illis scholasteriæ conferendæ. c. cum adolescentium. 17. §. deinde. 23. fess.

Pnariæ cum præbendis. c. apostolus. 8. 24.

Archidiaconatus & dignitates, cap. cum dignitates. 11. ead. fess.

Item vicarij creari debent episcopi, qui sint doctores, capitulum. 16. 24.

Doctoris legitimi opera necessaria, catechism. in proœ mio.

Doctrina fidei catholicæ quibus contineatur rebus, idem in prin. oper. c. ergo.

Doctrinæ Christianæ capita quatuor, ca. omnis autem doctrina. fol. 12.

Dominica. Die Dominico quid agere, & quibus abstinere fideles oporteat, catechif. in præcep. memento vt diem sabb. & quare sabbatum in diem Dominicum translatum, aliaque de eo alijsque festis diebus, lege catech. in illum locum, vide supra, dies.

5 Dominium. Domini tēporales vel principes à Deo constituti sunt fidei & ecclesiæ protectores. c. cupiens. 20. fess.

Cogentes subditos matrimonium contrahere excommunicantur. c. ita. 9. de refor. ma. 24.

Locum ad monomachiam concedentes puniuntur. ca. de testabilis. 19. fess. 25.

Episcopos paterno honore prosequi debent. c. non potest. 7. ead. fess.

Libertatem ecclesiasticam conseruare. c. cupiens cita.

Decreta concilij Tridentini obseruare. cap. tanta, fess. 25.

de

de recip. & obser. decr. concii.

D O S. Dotari debent raptæ à raptoribus cap. decernit. 6.
de refor. matri. 24. fess.

Dubium. Dubitare de quibus non debeamus. c. Quamuis
9. de inan. hære. fid. fess. 6.

In oratione dubitare non debemus, catechif. de præp. ad
hib. in orati. Domi.

Duellum. Duellorum vsus prohibitus capitul. detestabilis.
9. fessio. 25.

1 **ECCLESSIA.** Ecclesiæ nomine quid sit intelligendum proprie: ecclesiæ & synagogæ differentia.

Multis nominibus vocatur.

Ecclesia militans & triumphans quare dicatur, & earum differentia.

Ecclesiæ figuræ & similitudines, catechif. in arti. Symb.
Credo S. ecclesiam. c. 1. 2. & 3.

Ecclesia columna veritatis. c. principio. 1. de rea. præsen.
dom. nos. 1. C. & c. fess. 13. Pia mater cap. cum que. 5. 22.

Edocta à Christo. & ab apostolis, can. 29. fess. 6. & in decr.
sanctiss. euch. sacra. 13. à spiritu sancto cap. Itaque. 1. laicos &
cleri. & c. 21. c. cum catholica, de purgato. 25. & c. sacrosancta,
de sacrif. mis. 22.

Communis mater, c. sacrosancta, de libr. delec. & c. §. quo-
niam. 18. Dei sanguine acquisita capitu. eadem. 1. de reform.
fessione. 6.

Christi sponsa dilecta cap. quoniã. 1. de sacri. mis. 22.

2 **PRIMO.** vero. Vnus est eius rector ac gubernator, in-
uisibilis quidem Christus, quem æternus pater dedit ca-
put super omnem ecclesiam. visibilis autem Petri apostolo-
rum principis legitimus successor & c. ecclesiæ auctor Deus.
Ecclesiæ falsæ à vera dignoscendæ certissima regula quæ,
catechif. in artic. supra, cita. symb. capitul. aperiendæ, & c.
hæc igitur.

3 **Secundo** quæritur. Ecclesia catholica & apostolica erra-
re non potest in fidei ac morum disciplina tradenda, cum à
spiritu sancto gubernetur. ista cæteras omnes, quæ sibi eccle-
siæ nomen arrogant, vt quæ diaboli spiritu ducantur, in do-
ctrinæ

strinx & morum perniciosissimis erroribus versari necesse est, catech. in cita. arti. c. hoc igitur.

5 Quarto quæritur. Ecclesia Romana omnium ecclesiarum mater & magistra, cano. 3. de baptif. sess. 7. c. iã vero, de min. sacr. ext. vn. c. & si missa. 8. de ref. 22. & c. in super, de delici. vigesimo quinto.

Adde. Ecclesia non iudicat de occultis, cap. tamen si. 1. de matri. refor. 24. sess.

In quos iudicium exerceat, cap. cæterum. ij. de diff. sacr. poen. & baptif. 14. sess. Hereticos inuitat ad concilium, in saluo cond. confidit S. matris ecclesiæ decretis, ac disciplinæ ad extremum esse acquieturos, in dec. proro. ses. 15.

Grauibus ac iustis de causis adducta, consuetudinem sub altera specie communicandi approbavit, & c. c. præterea. ij. de ecc. po. sess. 21. de vero sensu scripturarũ iudicat, de edi. & vs. sac. lib. 4. sess.

In matrimonij impedimentis dispensat cano. 3. de sacra. matri. 24. sess.

Eius benignitatem experiri non debet, qui eius salubria præcepta temere contempnit, cap. si quis. 5. de matri. ref. vigesima quarta.

De ecclesię potestate, c. ij. præterea ses. 21. c. 1. ð refor. ses. 6. ad si. in proœm. dec. de ref. sess. 7. & c. vniones. 6. ea. sess. in dec. 1. Transla. conc. ad si. & in decr. prorog. sess. 9. c. quoniã, de cas. refer. 7. 14. cap. si in quibuslibet. 1. de refor. 24. in decr. suspens. conc. ad fin. 16. sess. c. & postremo. 21. & in decre. de indulg. 25. sess.

Ecclesiæ catholicæ ritus obseruandi, cap. 13. de sacra. sess. septim.

Extra ecclesiam verus cultus non reperitur. catech. cap. hæc igitur & cap. aperiendæ, cir. fin. in artic. Sanctã eccl.

Ecclesię catholicæ proprietates & prærogatiuã quæ, eo. c. aperiendæ, catechi.

Ecclesia materialis. Ecclesia domus Dei & orationis, cap. quanta, de obser. & eui. in cel. mis. 5. neminem vigesima secunda sess.

Ecclesiarum regimem onus angelicis humeris formidandum

adum. c. 1. de ref. sess. 6. quib. committendum, ibid. & c. ad ca-
thedralium. c. inferiora, sess. 7. c. quicumque. 2. 22. cum etiam
7. 24. c. quoniam verò. 23. c. si in quibuslibet. 1. 24. fef.

Ecclesijs cathedralib. qui perficiendi. d. c. 1. fef. 6. & c. j. fef.
7. c. quicumque. 22. & c. 14. fessio.

Quomodo prouidendum, quando sunt exigui fructus. c.
quoniam. 13. 24. & quæ pensionibus aut reservationibus fru-
ctuum grauari possint, quæ non, ibid.

Cathedrali ecclesia vacante supplicationes ac preces publi-
ce priuatimque habendæ. c. si in quibuslibet. 1. fessio: 24.

In ecclesijs cathedralib. penitentiarius, & qualis ab episc.
institnendus. c. apostolus. 8. 23.

Earum pluralitas prohibetur. c. nemo. 2. sess. septi. & c. cū
ecclesiasticus. 17. 24.

Ecclesijs parochialib. tenuium reddituum est prouiden-
dum. Quæ pensionibus aut reservationibus fructuum non
grauandæ. c. quoniam. 13. 24.

Ecclesiarum pluralitas reprobatur, vide supra. beneficiū.
ecclesiarum duarum diuersarum diocesium vnio damno-
sa. c. & quia. 9. sess. 14.

Ecclesiarum etiam patrimonialium & receptiuarum con-
tingente vacatione quid agendū. c. expedit. 18. 24.

Ecclesiæ nullius diocesis à quo visitandæ. c. quæ aliàs. 9.
ead. sessione.

6 Quarto quæritur, Ecclesiæ collapsæ reparandæ. c. loco-
rum. 8. septi. c. cum illud. 7. 21. vel transferendæ, eo capit.
illud.

8 **SEXTO** quo ad ecclesiam. vide, supra beneficium.

Ecclesia tertio. Ecclesiarum bona iura, fructus, & alia oc-
cupantium pœnæ & obligatio capit. si quem vndecimo vi-
gesimo secundo.

In ministrorum & pauperum vsus conuerti debent, ibid.

Adde. Ecclesiastica hierarchia quomodo ordinata. c. quo-
niam. 4. 23. & cano. 6. ibid.

Ecclesiasticam libertatem & immunitatem violari non
permittendum, omniaq; iura contra violatores ibi edita in-
nouat, & obseruari præcipit. c. cupiens. 10. sess. 25.

Electio.

Electio. Electio in beneficijs quomodo fieri debeat, sessio. 24. capit. cum dignitates. 12. & c. expedit. 18. item. 25. c. ratio. 7.

Quomodo in beneficijs iuris patronatus. c. nemo. 12. sessio. 14. & d. c. expedit.

Electio superiorum regularium qualiter habenda capit. in electione. 6. & c. abbatissa. 7. de regul. sessio. 25.

Decimo quaeritur. Electio indignorum irritanda. c. inferiora. 3. sessio. septi.

Decimo quaeritur. Quorum fieri debeat electio, decreuit sessio. 6. c. 1. de ref. sessio. 7. c. ad cathedralium. 1. c. nemo. 2. c. inferiora, & c. quicumq; 4. sessio. 14. c. cum etiam. 7. sessio. 22. c. quicumque. 2. sessio. 24. c. cum dignitates. 12. & c. expedit. 18. quaeritate. c. nullus. 6. sessio. 23. non sine examine. c. praesentati. 13. sessio. 7. & c. expedit. 18. 24.

Adde. Electi ad ecclesiarum regimen professionem fidei facere tenentur, item ad canonicatus & dignitates in cathedralibus ecclesijs. 24. sessio. c. cum dignitates.

Electio. 3. Circa Papae electionem emanavit ultimò constitutiopij pap. iij. Circa vero moniales. inframoniales aliqua dicuntur. de superioribus autsm regularium vide supra. Electi. r.

Eleemosyna. Eleemosynae pro defunctis quomodo faciendae. c. 1. de purgato. 25. sessio.

Pro missis importune non exigendae, in decr. de obser. & cuitan. in cele. mis. §. atque.

Adde. Eleemosynarij quaestores praedicare prohibentur. c. quia. 2. §. quaestores. 5. sessio. eorum nomē penitus statuit aboleri. c. cum multa. 9. 21.

Eleemosynas montis pietatis visitandi ius habent episcopi. c. episcopi. 8. 22. sessio.

Eleemosynarum administratores rationem episcopo reddere tenentur, eod. c. episcopi. Addas ex catechi. de necessitate & utilitate eleemosynae, in precep. Non fur. fa. c. iam verò huic.

Medicina est accommodata sanandis animae vulneribus. in ora. do. in ver. Sicut & nos.

Addenda orationi, ti. quæ ratio in oran. requi. sub finem.
Emphyteusis. In emphyteuseos ecclesiæ vsurpatores decretum syno. ses. 22. c. si quem clericorum. 11.

EMPTIO. & veditio. Repete quæ, supra, ad dictio. alie natio, sunt addita.

Episcopus. Episcopi & pastores ouium sæpe appellantur & pontifices dicuntur accepto ab ethnicis nomine, qui Principes sacerdotum Pontifices appellare consueuerunt, est seruandus gradus ordinis sacerdotalis, catechis. de ordi. sac. c. iam vero. sunt episcopi & sacerdotes tanquam Dei interpretes & internuncij quidam, qui eius nomine diuinam legem, & vitæ præcepta homines edocent, & ipsius Dei personam in terris gerunt. idem, ibid. in princ. tituli eorum functiones & munera eisdem in locis describuntur.

Episcopi à spiritu sancto positi regere ecclesiam Dei, S. Syno. c. 1. sessio. 6. c. quoniam. 4. 23. sess. in locum apostolorum successerunt, & ad hierarchicum ordinem præcipue pertinent, eo. c. quoniam. presbyteris superiores sunt, eo. c. cano. 7. 23. c. statuit. 6. §. episcopis. 25. patres & pastores capit. non potest. 17. sess. 25.

Miultri sacramenti confirmationis, ca. 3. de confir. 7. sess. c. quoniam vero. 4. 23. cano. 7. 23. ordinandi ministros ecclesiæ, eo. c. quoniam, & can. 7. supra omnes gradus constituti. cap. si in quibuslibet. 1. 24.

A principibus & cæteris honorandi capitul. cum non potest. 17. 25.

A dignitatem obtinentibus iuuandi cap. cum dignitates. 12. sessione. 24.

Eorum est prima sedes & locus cap. statuit. 6. §. episcopis. 25. & c. non potest, ead.

Ac præcipua omnium rerum agendarum. auctoritas, eod cap. statuit.

Episcopi qui sint eligendi. c. 1. de refor. ses. 6. c. ad cathedra lium. 1. 7. c. quicumque. 2. 22. c. si in quibuslibet. 1. 24. intra quantum tempus consecrationis munus suscipere teneatur c. ad maiores. 9. ses. 7. & c. ecclesijs. 2. 23. assumpti à Romano. Pontifice, sunt legitimi & veri episcopi can. 8. 23.

Eorum

Eorum examen & testimonium quomodo faciendum. c.
in quibuslibet. 1. de refor. 24.

Episcopi quales esse debeant. c. 1. de modo viuen. & c. fess.
2. & c. 1. de refor. xij. fess. c. optandum. 1. 25.

Eorum familiares quales. eo. cap. 1. fessione. 2.

Supellex & mensa qualis. c. optandum. cita.

Verum cum alia quam plura de episcoporum onere, munere, iurisdictione & potestate constituta & definita sint à syno. Tri. & in quibus etiam causis vt apostolicæ sedis delegati procedere possint. item quando citandi, vt personaliter compareant. eorum causæ etiam à Romano Pontifice terminandæ? negligentia supplenda à metropolitano, & aliquando à concilio prouinciali, & quando eis coadiutor dandus, quando pænas incurrant, & quæ sint eis denegata & interdicta, breuitatem compendij superaret, si omnia recenserentur, sufficiat hoc monuisse lectorem, Synodum lecturus qui singula scire desiderat.

Episcoporum titularium licentia correctæ. c. & quoniam, 2. fessione. 14.

Episcopalis dignitas & grauitas conseruanda. c. non potest. 17. 25. fessione.

Euangelium. Euangelium fons omnis & salutaris veritatis ac morum disciplinæ. in scripturis sanctis per prophetas ante promissum, à domino nostro Iesu Christo primum promulgatum, deinde per eius apostolos prædicari iustum. c. 1. de cano. scrip. fess. 4.

EVCHARISTIA. Symbolum vnitatis & charitatis c. 1. de Sanctiss. eucha. sacra. symbolum vnus illius corporis, cuius ipse saluator noster caput existit. ca. ergo, de rat. insti. sanctiss. hu. sacra. fess. 13.

Pignus futuræ gloriæ nostræ, & perpetuæ foelicitatis, eo. c. ergo. Spiritualis animarum cibus ibidem.

Antidotū liberans à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruans, eo. c. ergo.

Symbolum rei sacrae, inuisibilis gratiæ forma visibilis. c. commune, de excel. sanct. euc. super reli. sa. 13. fess. Verè animæ vita, & perpetua sanitas mētis, de vs. admi. hui. sa. c. quo

ad vsum, ea. sess. Panis angelorum, ibid. magnum mysteriū.

Eucharistiæ sanct. sacra. institutio, ca. ergo. de ratio. inlli. sanctis. hu. sacra. sess. 13. Excellentia super reliqua sacramenta. c. commune, de excel. san. euch. sup. reli. sa. ead. sess.

Cultus eius ac veneratio. ea. sess. de cult. & vene. &c. De eius item institutione & causa eius, de dignitate quoque & excellentia, & quibus nominibus, alijs appelletur, & quid eucharistiæ nomine significetur, diuine catech. de euch. sac. ca. 1. duabus de causis à Christo instituta. c. nunc quod restat eod. tit. Est vnum ex septem sacramen. ibi. Eius materia que eo. c. 1. §. sed in primis, mirifice tradit, si & de eius forma. cap. sequitur nunc. eo. tit.

Eucharistia secundo. De ministro huius Sanctiss. sacra. ca. quo ad vsum. 8. de vsu admira. hui. sacra. sess. 13. catech. de eucha. sac. c. quod vero. §. iam de ministro.

1. 2. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 15. 16. Eucharistia tertio. De præparatione quæ adhibenda est, vt digne quis sacram eucharistiam percipiat, ca. si non decet. 7. de præpa. & c. item de vsu admirabilis huius sacramenti. c. quo ad vsum. 8. de vsu admi. hu. sa. & can. 11. sess. 13. catech.

De his ibidem mirabiliter docet catech. c. verum docendum, eod. tit.

Sanctæ ecclesiæ lege interdictum est nequis sine ipsius ecclesiæ auctoritate præter sacerdotes corpus domini in sacrificio conficientes, sub ytraque specie sacram eucharistiam sumat, syno. Trid. sess. 21. c. itaque sancta. 1. & cano. 2. catech. ca. quod vero. de euch. Sac.

7 **Q**VINTO quæritur. Eucharistiæ sacramentum quando, quoties & à quibus sumendum, catech. cap. sed ne forte, eodem tit.

Eucharistia quarto. De huius admirabilis sacramenti virtute, & fructib. & effectibus, primo S. Syno. Tri. de rati. inst. san. hu. sac. c. ergo, & can. 5. sess. 13. catech. deinde, cap. verum quæ, & ca. verum hoc, seq. de eucha. sacra. & cap. hæc igitur, sub fin. §. sed nihil. eo. item in exposit. ora. domi. in ver. Panem no. de pane spirituali.

In ea Christus continetur, Syno. de ré. præf. Domini nostri.

stri. & c. c. principio, sess. 13. & quomodo, ibid. c. commune. 3.
de excel. san. euch. & can. 2. ea. sess. catech. copiose, cap. sed
iam ad earum, cap. hæc igitur, & cap. iam vero, de euch. sacr.
vbi de trib. admirandis, atque suscipiendis in hoc san. Sacr.

De transubstantatione vero sine conuersione, vide quid S.
Syno. declarauit, ca. quoniam, de transubst. 13. ses. catech. c.
sed illud eõ tit.

Eucharistia sanctissima est, vt sacramentum, & vt sacrifici-
cium, differunt autem plurimum inter se hæc duæ rationes,
& quare. catech. c. quod vero. in postremis verbis, & in cap.
nunc quod restat, de eucha. sacra.

Quantũ à reliquis differat sacramentis, catech. nobis tra-
dit eo. tit. c. 1. §. sed quantum, S. Syno. de excel. san. euch. ca.
commune. 13. sess.

Eucharistiæ asseruandæ, & ad infirmos deferendæ consue-
tudinẽ seu morem omnino salutarem & necessariũ statuit
retinendũ, c. cõsuetudo, de ass. sac. euch. sac. & can. 7. ses. 13.

Excommunicatio. 1. Excommunicationis gladius neruus
est ecclesiasticæ disciplinæ ca. quamuis. 3. sess. 25. Quando
ferenda. c. cum præcepto. 1. §. ead. 23. & d. c. quamuis.

Excommunicatus ad sacramenta, & fidelium familiarita-
tem non recipiendus, si monitus non resipuerit, & si censu-
ris annexus obdurato animo in illis per annum insorduerit
etiam contra eum tanquam de hæresi suspectum procedi po-
test. eo. c. quamuis. §. excommunicatus. 21. sess. Nefas secula-
ri cuiilibet magistratui prohibere ecclesiastico iudici, ne quẽ
excommunicet, & c. ibi.

EXECVTIO. Ad hoc propositum hæc à Syno. decre-
ta. Executio quibus modis faciẽda, cap. quamuis. 3. sess. 25.
Episcopi, etiam tanquam sedis apostolicæ delegati, in casi-
bus à iure confessis omniũ piarũ dispositionũ tam in vlti. vo-
lũtate, quã inter viuos, sunt executores, c. episcopi. 8. sess. 22.

EXEMPTIO. Exemptiones à Synodo restrictæ, &
quorum. c. quoniam, xj. 24. ses.

NONO vtrũ. In exemptorum causis cõstitutio Inn. iij.
quæ incipit. volẽtes de priui. c. 1. hic alle. seruãda statuitur &
innouatur, & insup alia addũtur. ses. 7. c. in exẽptorũ. 14.

Exor.

Exorcista. Exorcistæ quo tempore, & qua de causa instituti, cap. cum autem. 2. sess. 23.

Est tertius de septem ordinib. clericorum, & quæ potestas exorcistæ, catech. in cap. iam vero, de ord. sacra. & in ca. restat nunc. §. sequitur de bapt. sacra. & quomodo ab episcopo instituat, eo. c. iam vero.

¶ **C F A B V L A E.** Secularia negotia fugere clerici debent ex constitutio. etiam concil. Trid. cap. nihil. 1. vigesima secunda sess.

Falsarius. Aliqua de his in catech. in præcep. Non loqueris con.

Familiaris. Familiares episcopi qualiter instruendi, & erudiendi. c. 1. de mo. vi. sess. 2.

Quando ab episcopis, quibus seruiunt, ordinari possint c. episcopus. 9. sess. 23.

Reditibus ecclesiarum ne eos augere studeant, interdicit episcopis, concil. cap. optandum. 1. §. omnino. 25. sess.

Familiaritas Cardinalium quos non eximat ab ordinarij iurisdictione, & qui familiarium priuilegio gaudeant. cap. quoniam. 11. 24.

De familiaribus conseruatorias obtinentium, cap. insuper. 5. sess. 14.

Feudum. Feudalia directis dominis statim acquiri Syn. de creuit, si locum in terris suis feudatarij ad monomachiam inter Christianos concesserint. c. de testabilis. 19. sess. vigesima quarta.

In feudoꝝ ecclesiæ occupatores statutæ pænæ, sess. xxij. c. si quem clericorum. 11.

Fides. In diuinis multiplex est fidei significatio, hoc in loco de ea loquitur, cuiusvi omnino assentimur ijs, quæ tradita sunt diuinitus. catech. in operis initio, c. docendi autē. hæc ad salutem consequendam necessaria, idem ibid. salutis initium, fundamentum & radix omnis iustificationis, cap. cum vero. 8. quomo. intelli. impi. per fid. gra. iustif. concil. sess. 6. sine operibus mortua & ociosa. c. hanc dispositionē. 7. quid sit iustif. imp. c. nemo. 11. de obser. mand. ead. sess. cano. 4. de sacr. 7.

Exorc

Sine

Sine poenitentia remissionem non præstat. c. circa mini-
str. 6. de minist. sac. conf. & absq. ad fin. sess. 14.

Cur sine operibus mortua. c. hæc dispositionem; & c. ne-
mo, præc. cit.

Fidei vis & virtus, Syno. de Symb. fid. ses. 3. & c. hæc dispo-
sitionem. 7. quid sit iustifi. sess. 6. comites capit. nemo de ob-
fer. man.

Primo quæritur. De his quæ in hac & 2. & 3. quæstione
tractantur, videas catech. in operis exordio. c. docendi autè
& Symb. fidei arti. 1. atq; cæteros.

8 Quinto quæritur. Ad hoc pertinens in catechif. in arti. 1.
Symb. c. igitur credendi.

9 Sexto quæritur. De hoc catechif. in arti. Symb. Et sanc. ec-
clesiam. c. hæc igitur. quem legas & circa alia ad hunc titulū
spectantia.

Adde. Fidei rudimenta & obedientiam erga Deum & pa-
rentes in singulis parochijs pueros doceri S. Syno. mandat.
c. prædicationis. 4. ses. 24.

FORVS. Fori priuilegio qui gaudeant capit. nullus. 6.
sessio. 23.

Fratres. De fratribus S. Ioannis Hierosolymitani à contri-
butione seminarij. c. cum adolescentium. 18. §. & quia. 23. ses.
de reliquis fratribus, vide regulares.

Fructus. Fructuum sequestratio quando vtenda. c. quæcū-
que. 8. sessio. 21. c. cum præcepto. 1. §. eadem. 23. quādo subtra-
ctio, eod. §. 1.

De occupatoribus ecclesiasticorum fructuum, & quomo-
do consumēdi, ses. 22. c. si quem clericorum. 11.

A quibus tutā conscientia percipi non possint, nec suos
fieri, eo. c. cum præcepto. §. si quis autem. item ad eorum re-
stitutionem quis teneatur cap. admonet. 8. §. & prædi-
cti. 25.

Fugere. Fuga vbi timeretur, quid agendum, sess. 25. c. statuit
6. §. in criminalibus.

Funus. Funeralium quartā persolui Syn. decernit, & qui-
bus. c. decernit. 13. sessione. 25.

Furtum. Furti nomine quid intelligatur & quid sit, quā
fit

fit graue scelus, & imanitas, quot etiam genera furtorum, & alia ad hunc titulum respicientia, catech. eleganter docet in
-2- exposi. præcepti, Non furtum facies.

GRACIA. Gratia quid sit, apud theologos, catech. ex
-3- sacro concil. Trid. sess. 6. cano. 11. definit cap. sed vt ad ba
-4- ptismi, de baptis. sacra.

De gratia præueniente S. Syno. c. declarat. 5. de necess. præ
-5- pa. ad iustifi. & cano. 3. sess. 6. non ex operibus. c. cum verò. 8.
-6- quomodo intelli. imp. & c.

An peccatis amittatur iustificationis gratia. c. aduersus.
-7- 15. & in tit. sess. 6.

Per sacramenta confertur. cano. 6. sessio. 7. catech.

Eam consecutum se esse, an quis scire valeat. c. quamuis,
-8- in contra inan. hæreti. fid.

2 Gratia ad vacatura nemini concedi S. Syn. decernit. c. de
-9- cernit. 19. 24. sessio.

1 Gratia quando suum fortiantur effectum. c. maiores. 9.
-10- & c. facultates. 11. sess. 7. c. quoniam. 6. 13. c. & quoniam. 2. 14.
-11- c. dispensationes. 5. 22. c. ordinationes. 8. 23. c. cum in benefi-
-12- ciji. 7. c. statuit. 16. & c. sicuti. 18. sess. 25.

Adde, quæ sint ex sacro concil. prestanda gratis

13 **G V L A.** Ad hoc pertinet statutum S. Synod. c. nihil. 1.
-14- 22. sessione.

1 **H A B I T V S.** Habitus clericalis à quibus deferendus. c.
-15- nullus. 6. 23. & c. vt sanctorum. 17. ead. sess.

Habitus clericorum qualis. c. quia verò. 6. 14. sessione.

-16- Et si habitus non facit monachum, non tamen excusantur
-17- clerici vestes proprio congruentes ordini non deferre,
-18- ibidem.

5 **H A B I T U S.** Habitus religionis occultè non ferendus, post quin-
-19- quennium non deponendus cap. quicumque. 19. de regul.
-20- 25. sessione.

21 **H A R E D I T A S.** Hereditaria successiones beneficiorum pro-
-22- hibita. c. cum in beneficijs. 7. 24. ses.

-23- **H A R E S I S.** Hæreticus qui dicatur. describit vel definit cate-
-24- chis. in arti. Symb. Credo sanc. eccocatho, nõ enim, inquit, vt
-25- quisq; primum in fide peccarit, hæreticus dicendus est sed qui
-26- ecclesiæ

ecclesie auctoritate neglecta, impias opiniones pertinaci animo tuetur.

De hæresi suspectus qui obdurato animo cæsuris annexus illis per annum in sorduerit, c. quamuis. 3. in fi. sess. 25.

De hæresum nocuentis, in proemio sess. 7. cap. cogit. 2. vigesimo quinto.

Novatores appellantur hæretici, ca. demum. 8. de satisf. de. sess. 14. sub prætextu euangelij libertatem carnis introducunt. c. 1. de sacr. matri. 24. sess.

Omnes anathematizantur in vlti. acclama. patr. in fin. concil.

Hæretici contentiosi, prauis homines. c. principio. 1. de rea. præf. do. no. & c. 14. sess. simulatores, cap. demum. 8. de satisf. nec. 14. eorum inueterata malitia. 25. de recep. & ob. dec. concil.

Eorum vana & ab omni pietate remota fiducia. c. quamuis. 9. de ina. hæ. fid. sess. 6.

Hæreses omnes anathematizari præcipit S. Syno. cap. cogit. 2. 25.

Hæresis non dissoluit matrimonij vinculum, cano. 5. de sacr. matri. 24. sess.

In hæresis crimine in foro conscientie licet episcopis tantum absolueret, ead. sess. c. liceat. 6. de refor.

De hæreticorum artibus, quibus sunt vsi ad impia dogmata infundenda.

Eorum item pestis quò irrepperit, catech. in operis exord. ca. nam vt omittamus.

Homicidium. 1. Homicidium prohibens, præceptum auditu iucundum.

Homicidium. 2. 3. Quod etiam homicidium hoc præceptum vetnotetur, catechismus in præcep. non occides, amplè tradit Synod. quoque Trid. lege quod damnetur, & impediat ad sacros quem ordines promoueri, cuique dispensatio denegetur, lege ca. Cum etiam. 7. sess. 24.

Homo. De homine multa scitu digna & necessaria saluti quæ non pertinent ad hic ab autore proposita, legas apud catech. in Symb. arti. 1. c. at vero, & seq. & alijs, in locis.

Honor. Quid sit honor & honorare quam vim habeat, & quibus tribuendus & à quibus lege catec. afluneter in præcep. Honora patr. & c. ne tibi sim longus, cum mihi tempus à typographo festinante non concedatur.

Hospitale. Hospitalia vt diligenter gubernentur, ordinarios curare decernit *ses. 7. c. curent. vlti.*

16 Ea visitandi ius habent episcopi. *c. episcopi. 8. 22. sess.*

14 Ea obtinentes hospitalitatem exercere debent. *c. admonet. 8. §. quodsi. 25. sess.*

Hospitalium priuilegijs quæ gaudeant, *cap. in super. 5. 14. sess.*

Eorum administratio vni ultra triennium non committenda, nisi aliter in fundatione cautum reperiatur, *ead. cap. admonet. §. fin.*

7 Hospitalia quæ dantur in titulum, vel administrationem *ses. 23. c. cum adolescentium. 18. & ses. 25. c. admonet, cita.*

Quæ quidem capitula siue constitutiones alia continent ad hunc titulum pertinētia, quæ per te legere, potestas erit.

ADDI-

ADDITIOES AD SECUNDAM PARTEM SUMMAE SYLVESTRINAE.

ACTANTIA. De exemplo imitandæ humilitatis D.N. Iesu Christi. Catech. in art. Sym. Passus sub P. Pi. c. postremo. D. etiam Amb. de off. li. 1. c. 18. scribit.

Ieiunium. Ieiunij virtus quæ. Conc. sess. 12. in decr. prorog. ad fi. & sess. 25. de delec. cib. & ieiun. Addeque dicta sunt in dicta. Gula. maxime quoque conferunt expositiones catech. in vers. ora. Do. Panem nostrum. itē ea quæ scribit in cap. quæ ratio in or. req. circa fi. vbi dicit ieiunium maxime esse cum oratione sociatum.

Ignorantia. Adde ex catech. in oratio. Do. ver. Et ne nos ind. Inscius est homo & sic indiget adiumento diuino.

Illegitimus. Vide supra, filius. & infra Ordo.

Imaginēs. Imagines Christi, & Deiparæ virginis, & aliorum sanctorum in templis præsertim habendas & retinendas, & qualis honor & reuerentia sit eis impertienda, sancit etiam Trid. S. Syno. 25. ses. tit. de inuo. vene. & relict. sanct. & sac. ima. & quæ sit fidelibus vtilitas ex eis, ibid.

Licere quoque eas in ecclesia habere, & maximo fidelium bono factum esse, & vt eas oporteat venerari, catech. non in eleganter docet in explicati. præcepti. Non hab. De al. & c. c. verum. & in ora. do. tit. quis sit oran.

Immunitas. Decreuit Syno. & præcepit sacrosanones & concilia generalia omnia, necnon alias apostolicas sanctiones in fauorem ecclesiasticarum personarum, libertatis ecclesiasticæ, & contra riuos, violatores editas, quæ omnia speciali decreto innouat, exactè ab omnibus obseruari debere, alia que immunitate ecclesiastica restituenda & conseruanda statuit, quæ leguntur. 25. sess. c. 20. de refor.

Ex quib. concludi potest. Adde hæc respicientia decreta conc. vide ses. 22. c. quanta, in decr. de obseruan. & cui. in cele. mis. & supra, Ecclesia.

Imperium. Huc adijci potest quod de imperatoris officio S. Syno. eum censuerit admonendum. cap. 20. de refor. 25. fess. bona, census aciura ecclesie vel beneficij, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum occupans excommunicationi subijcitur, ca. si quem. 11. fess. xxij. similiter si locum ad monomachiam concedit. c. detestabilis. 19. fess. 25.

Iura imperij in dominijs suis habent alij præter imperatorem & qui. c. sicuti. 9. 25. fess.

Quid honoris, & obseruantie genus quod sit ei tribuendum, videas catech. in præcep. Hono. pat. c. quib⁹. §. postremo.

Impossibile. Impossibilia non sunt Dei præcepta ad obseruandum. c. nemo. 11. de obser. man. fess. 6. & qui aliter dixerit, anathemati subditur, cano. 18. ea. fess. vide præceptum.

Indignatio. Indignari non debemus, quod nostras preces non audiat Deus, catech. in vlti. petitio. ora. Domi. §. illud denique.

4. 5. 6. 7. 8. 9. **Indulgentia.** In hac quoque rem. 8. Synod. prospexit. Indulgentiarum enim vsum Christiano populo maxime salutarem, & sacrorum canonum autoritate probatum in ecclesia retinendum esse docet & præcepit: eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in ecclesia potestatem esse negant.

Potestas eas conferendi à Christo ecclesie concessa. atq; huiusmodi potestate diuinitus sibi tradita antiquissimis temporibus, illa vsa fuit.

In his concedendis tamen quæ moderationem iuxta veterem & probatam in ecclesia consuetudinem adhiberi cupit.

Abusus earum emendari cupit, & qua ratione.

Prauos quæstus omnes pro his consequendis abolendos omnino esse statuit, quæ latius in decreto de indulg. fess. 25. continentur.

Cælestes ex sunt ecclesie thesauri non ad quæstum, sed ad pietatem exercendam. c. cum multa, vlti. xxij. fess.

3. **Infamia.** Infamie poenam etiam incurrunt, qui pugnam in duello commiserint, eorumque patrini. fess. 25. cap. detestabilis. 19.

Infidelitas. Incredulitate fides amittitur, ca. aduersus. 15.
tit. quo. mor. perc. & c. sess. 6.

Ingratitudo. Ingrati in Deum homines, qui præbitam sibi ab eo diuinitus vberem materiam recte factorum, ad vitia illo permittente conuertant. catech. in petitiō. ora. Do. & nenoſ indu. pen. char.

INIVRIA. Iniurias nasci, à quib. iura expectantur, nefarium est. c. ita. 9. de reſor. matr. 24. ſeſ.

7 Videndum est ne nos implacabiles cuiquã præbeamus vt Deus nobis ignoscat, catech. in ora. Do. de præcep. adhi.

In quẽ incommoda nos incidamus. cum iniurias, quæ nobis illatę sunt, condonare nolumus.

Remedia quẽ sint iniurijs deponendis adhibenda, catech. in præcep. Non occides. ſol. pen.

Parati & prompti esse debemus ad ignoscendum, obliuisci omnino non valentib. iniurias quid sufficiat. catech. in ora. Do. petiti. ſicut & nos.

Iniustitia. De iustitia vnicuiq; inuiolabiter ministranda, catech. in præcep. Non loq. con. pro. c. nunc explicemus.

INOBEDIENTIA. Vide obedientia.

Inquietudo. Repete quæ addita sunt ad nomẽ auaritiæ.

Inquisitio. Ad hunc pertinent titulum, eiusque materiam quæ infra, de visitatione dicentur, ac de correctione sunt dicta.

Institutio. Institutio in beneficijs iuris patronatus episcopo reſeruatur. c. nemo. 12. ſeſ. 14. & cap. expedit. 18. 24. & ad alios aliquãdo ſpectat, eo. c. expedit, & quãdo faciẽda ibid.

De institutione sanctorum ecclesiæ sacramentorum videas ſuis locis.

INTERDICTVM. Interdicta ordinariõrũ à regulis ſeruanda & publicanda in ſuis ecclesijs. c. cenſurę. 12. ſeſ. 25.

Interpretatio. Sanctę matris ecclesiæ est iudicare de vero ſenſu & interpretatione ſcripturam ſanctarum. contra ſenſum. quem ea tenuit aut tenet, aut contra vnanimenſenſum patrum ipſam ſcripturam ſacram interpretari nemini licet. ſeſ. 4. de editi. & vſ. lib.

IN-

INVIDIA. Vide de hac catechif. in præcep. Non occid. circa fin. maxime, & in præcep. Non loqueris &c. capit. prohibetur,

Ira. Catechif. ibid.

- 15 Irregularitas. Licet episcopis in irregularitatibus omnibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientes, excepta ea, que oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare, &c. sessio. 24. c. licet. 6.

Iudæis De Iudæis hoc tantum in Synodo Triid. videtur actum, an per ipsam etiam literam legis Moyfi liberarentur à potestate diaboli, & mortis. c. 1. ses. 6.

De his etiam catech. aliqua scribit, sed ad hæc, de quibus hic quæritur, non pertinentia.

¶ Iudices delegati qui & quomodo eligendi. c. quoniam. 10. sessio. 25.

1. 2. 3. 5. 9. ¶ Iudex. Iudices laici ecclesiasticos impedire non possunt. c. quamuis. 3. sessio. 25.

Iudices ecclesiastici de matrimonijs cognoscunt. cano. vi. de sacra. matr.

- 4 **IUDEX** secundo. Iudices ecclesiastici à censuris ecclesiasticis abstinere debent: & deinceps. c. quamuis. 3. 25. sessio. breui causas finire, ac litigatorum artibus. seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrere. c. quoniam. 10. ses. 25.

Quomodo suas exequantur sententias capit. quamuis. præcit.

Iudicis impediens acta appellanti pænâ quæ cap. causæ omnes. 20. 24. sess.

Iuste & ex legibus forensia iudicia exercenda, catech. in præcep. Non lo. con. P. T. c. nunc explicemus.

Iurare. Iurare quibus modis iuretur quotuplex ite iuramentum, eius causa & origo, quando liceat homines esse proclives ad peierandum, quot modis homines peierent. propter periurium diuersis supplicijs affligimur, & alia ad iurisiurandi legem, vim & religionem (ne te longa teneam

oratio-

oratione Typographus enim opus accelerat) videas in illo per excellenti ac salutifero catech. in præce. Non assu. no. Domini Dei tui in vanum.

Jurisdictione Adde, jurisdictione ordinariorum nullis privilegijs aut exemptionibus impedienda. c. causæ omnes. 20. sessione. 25.

Jurisdictione capituli si qua eis competit, salva & intacta omnino relinquatur. c. statuit. 6. sess. 25. de re for.

Jurisdictiones ecclesiasticas locare non licet. c. magnam. 11. ead. sessione.

- 2 IV S patronatus. Jus patronatus ex fundatione & constructione, vel ex dotatione esse debet. c. nemo. 12. sess. 14. & c. sicuti. 9. 25.

Quomodo probetur. eo. c. sicuti. & in alios non transferendum, ibid.

Quod abrogatum esse censeatur, eo. c. sicuti.

- 7 Præsentatio & institutio qualiter & à quibus fieri debeat eo cap. nemo, & c. expedit. 18. §. si vero iuris patro. 24. sessione.

- 15 Præsentandi qui sint, eo. c. expedit.

IVSTITIA. Aliqua de iustitia traduntur & à S. Syno. Trid. & in catech. sed ad præsentem materiam pertinere nõ videntur.

LAICVS. Laici effici non possunt rite ordinati. c. quoniam. 4. de sacra. ordi. 23. sess. & alia de his statuit, quæ huic loco sunt aliena.

- 2 Latria. Nullus itaq; dubitandi locus relinquatur, quin omnes Christi fideles pro more in catholica ecclesia semper recepto latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo sacramento in veneratione exhibeant & c. hæc Syn. 13. sess. c. nullus. 5. de cul. & ven. & c. vide supra. Eucharistia. catech. in. 1. decalogi præce.

Legatum. 4. Legata ad pios vsus quomodo exequenda. c. contingit. 4. 25. sessione.

Legatus. Legati de latere quæ impedire non possint ordinaris locorum. c. causæ omnes, 20. sess. 24.

Quomodo procedere debeant in appellationibus ad eos
G interpo-

interpositis, admittendis, & in concedendis inhibitionib. c. legati. 7. 22. fef.

Lex. Lex naturæ à lege scripta non diuersa. nemo enim est, quin sibi à Deo legem in animo insitam esse sentiat, qua bonum à malo, honestum à turpi, iustum ab iniusto possit discernere. cuius vis & ratio legis, cum ab ea, quæ scripta est, diuersa non sit, quis est qui vt intimæ sic scriptæ legis auctorem Deum negare audeat? catechif. de Dei præcep. in decal. cont. in prin.

Lex in decalogo contenta non est noua lex, sed naturæ lex illustrata. ibid.

Legis iussa difficultatem non habent. c. r. eod. titu.

Legi obtemperandum, & legis obseruantia fructus, ibid.

Hocq; inter diuinas & humanas leges interest, quod hæ rebus tantum externis contentæ sunt: illæ verò, quoniam animum Deus intuetur, ipsius animi puram, sinceramq; castitatem atq; integritatem requirunt, catech. in præcep. Nō concupif.

Alia de lege quoq; vtrobiq; scribit catechif. quæ mihi breuitati ac velut scholijs incumbenti prætermittenda sunt, ac ostenso loco per te poteris inuenire.

Vide etiam supra, constitutio, infra. statutum.

Liber. Quia de libertate ecclesiastica, & libertate virginū Deo dicandarum, libero arbitrio, de libris, de rebus sacris edendis, ac de vulgata librorum sacrorum editione. de libris prohibitis nihil attingit auctor, ideo & ipse non tangam. de his enim in concilio, & aliquid etiam in catech. tractatur. id tibi significasse sufficiat.

Litere. Ex cōc. potes hæc addere in hoc proposito literarū

De literis cōseruatorijs cautū in eo est fess. 14. c. in super. 5

De commendatitijs, ead. fef. & c. quoniam. 2. & 23. c. ordinationes. 8.

De testimonialibus. c. quoniam. 5. 21. & c. ad minores. 5. 23 & c. subdiaconi, ead. fess.

De dimissorijs. c. non liceat. 10. sessio. c. abbatibus. 10. 23. & à quibus concedendæ, ibid.

Litigator. Litigatorum paupertati succuritur à Synodo. fef.

sessio. 25. c. causæ omnes. 20. & occurritur artibus. c. quoniã.
10. ead. sessio.

LOCATIO. Locationes si anticipatis solutionibus
fient. nullatenus in præiudicium successorum, validæ intelli
guntur.

Locationes rerum ecclesiasticarum etiã auctoritate apo
stolica confirmatas S. Syno. irritas decernit, & quas, exprimi
tur in. c. magnam. 11. 25. sess.

Ludus. Ludus & luxus clericis prohibetur. c. nihil. 1. sess.
22. & c. cum dignitates. 12. §. vestitu. 24.

LXVIIA. De tractatis in hoc capite. catechif. agit
in præcep. Non mæchaberis, abunde. de in victu luxuria in
oratio: Do. petito. Panem nos. q.

MAGISTER. Addas ex concilio, magistros grãma
ticæ quæ ecclesiæ habere debeant, & vnde merces illis
perfoluenda redigi. c. 1. de refor. sess. 5. de eorum officio, &
obstructione. c. cogit. 2. 25.

Magistri in sacra theologia, vel iure canonico ad cathedra
les assumendi, c. quicumque. 2. ses. 22.

Ad dignitates quæ scholasteriæ dicuntur, sess. 23. c. cū ado
lescentium. vlti. §. deinde.

Ad dignitates quascunq; quibus animarum cura subest.
c. cum dignitates. 12. 24.

Eligi debent pœnitentiarij. c. apostolus. 8. 24.

Et examinatores. c. expedit. 18. ea. sess.

Eorum priuilegium quod. c. 1. §. vlt. sess. 5.

Vide supra. Doctor.

Maiestas. Quibus Dei maiestas modis imminuatur, & læ
datur, legas etiam catechif. in præcep. Nō assum. no. De. tu.

Honorandi etiam episcopi, reges & principes, nedum læ
dendi, in præcep. Honora patrem & c. c. quib. reb.

Maledictio. De hac carech. in præcep. Non ass. no. & c. &
in præcep. Non loqueris & c.

Maleficium. Catechif. in præcep. Non habebis Deos alie.

Mandatum. Mandata Dei obseruãda, non grauiã nec im
possibilia. c. nemo. 11. de obser. mand. & cano. 18. & 20. sess. 6.
item ecclesiæ. c. vigesi. cita.

Mandata de prouidendo tolluntur. c. decernit. 19. 24.

Martyrium. Martyrum reliquiæ venerandę: secus affirmãtes damnauit & damnat ecclesia. c. mandat, de inuo. vene. & reli. san. ses. 25. catech. in præcep. nõ habe. Deos alie. c. verũ.

1. 2. 3. Matrimonium. Matrimonium sacramentum magnum & vnum ex septem ecclesiæ sacramentis, perpetuum & indissolubile veteribus connubijs gratiam præstat. à Christo institutum, & gratiam confert. c. 1. de sacra. mati. & cano. 1. eod. tit. sessione. 24.

Sancta res est, & sancte tractanda. c. ab aduentu, vlti. de refor. mati.

Fieri debet libero consensu, parentum voluntas non necessaria. c. tametsi. 1. & c. ita. 9. de refor. mati. ead. sess.

Cum denunciationibus præcedentibus in ecclesijs, quas remittere potest ordinarius.

In facie ecclesiæ celebrandum, parochi & duobus vel tribus testibus præsentibus. quæ sit forma coniungēdi, describitur. qui aliter quã præsentem parochi, vel alio sacerdote de ipsius parochi seu ordinarij licentia, & duobus vel tribus testibus matrimoniũ contrahere attentabunt, eos sancta synodus, ad sic contrahēdũ omnino inhabiles reddit, & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos suo decreto irritos facit & annullat cap. tametsi. 1. de ref. matr. sessione. 24.

De non cohabitando ante benedictionem susceptam, & à quo, & in ecclesia.

De confitendis peccatis, & eucharistiæ acceptione, antequam contrahatur, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem.

De retinendis etiam laudabilibus consuetudinibus, & ceremonijs prouinciæ eadem hortatur & optat. ibid.

Statuit etiam vt habeat librũ parochus, in quo cõiugum, & testium nomina, diemq; & locum contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat, ibid.

Aliaq; quoq; ibidem circa penas transgredientium legẽ huiusmodi decernit in alienos parochos & testes, & ipsos contrahentes, non seruato ordine & formã concilij.

Matri

Matrimonia clādestina ecclesia semper detestata est, atq;
prohibuit.

Ad catechismum vertitur oratio.

Matrimonium magnis & diuinis bonis ornatum est ita,
vt inter alia catholicæ ecclesiæ sacramenta vere & proprie
numeretur, de sacra. matri. in prin.

Matrimonium vnde dictum, varijs nominibus appella-
tum eius definitio, & definitionis declaratio, apud catec. eo.
tit. ca. matrimonium.

Inter quos esse potest, & quib. verbis contrahatur, non cō
cubitu sed consensu existit. eo. ca.

Duplex matrimonij ratio, nam vel vt naturalis coniun-
ctio (coniugium, enim non ab hominibus. inuentum, sed à
natura) vel sacramentum, cuius vis naturalium rerum condi-
tionem superat, considerandum est.

Vt natura constat & ad officium nature pertinet.

A Deo institutum esse, vt scriptum est in Genesi. mascu-
lum & foeminam creauit eos & c. c. iam vero. eo. tit. indisso-
lubile, ibid.

Matrimonij natura vt sacramentum est, & institutio, sig-
nificatio, eo. tit. ca. sed quibus, cir. fin. & ca. iam vero.

Quibus de causis institutum. c. sed quibus, præci.

Durior matrimonij lex alicui non videnda, quod nulla
vnquam ratione dissolui possit, & ratio.

Item de bonis & incommodis eius, & de vxorum adulte-
rij causa dimissarum in gratiam virorum reductione, si eas
delicti peniteat. c. ac ne forte. eod. tit.

Polygamia à matrimonij natura aliena, cur antiqui patres
plures simul vxores ducerent, & libellus repudij in lege Mo-
sis concessus, quorum vtrunque, ab euangelica lege sublatū
est, & in pristinum statum restitutum est, cap. iam vero, cita.

Fidelium coniugia perfectione & nobilitate Gentilium
& Iudæorum matrimonijs longe præstat, cap. ac ne for.
eodem.

Matrimonij bona tria, & quæ, ibidem. vsus quis, cap. in-
ter cætera. eo. tit.

Matrimonium secundo. Aliqua de supra annotatis huc

pertinentia repetere non grauabit.

MATRIMONIUM. 5. Inter quos matrimonium possit contrahi, traditur in catechis. eodem titu. cap. matrimonium.

Matrimonium. 6. Impedimenta matrimonium impediētia & dirimentia contractum, cognatio spiritualis, ex causa baptismi, vel ex causa confirmationis contracta impedimentum iustitiæ publicæ honestatis, vel ex fornicatione contractum, & ad quos gradus sint hodie restricta, videas concili. Trid. statuta. 24. ses. de refor. matri. c. docet. 2. c. iustitiæ. 3. & ca. præterea. 4. & ca. seq. 5. & cano. 3. & 4. ca. ses. de sac. matr.

Item non consummatum, per solennem religionis professionem alterius coniugum dirimitur, cano. 6. ead. ses. de sacra. matri. est & aliud quod oritur ex raptu, quandiu raptain potestate raptoris manserit ca. decernit. 6. ibidem.

De his etiam tractatur in catechis. de sacra. matri. c. ergo. §. sed quæ matrimonium.

7 **SEPTIMO** quæritur. de his quoque cautum, sicut supra. Matrimonium primo, meminimus, in ca. tametsi, de ref. matri. & ca. multi, ses. 24.

DECIMO quæritur, id etiam à synodo nõ relinquitur intactum, eo. c. tametsi. §. in super.

1.2. **Matrimonium** rursus. 7. Interdictum matrimonium clandestinum esse, prædiximus, matrimonium primo.

Causæ matrimoniales hoc tempore synodi sacrosanctæ decreto, episcopi tantum examini relinquuntur, cap. causæ omnes. 20. ses. 24.

Anatema vero percutitur si quis dixerit causas matrimoniales non spectare ad iudices ecclesiasticos, cano. vlti. ead. ses. de sacra. matri.

2 **Antiquas solennium nuptiarum prohibitiones** certis anni temporibus obseruari sancta synodus præcepit. In alijs verò temporibus nuptias solenniter celebrari permittit, & tempora declarat obseruanda, ca. ab aduentu. vlti. de refor. matri. ead. ses.

Illud adnectam, Sanctam synodum hortari, ne genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiatur, & quid

quid in his seruandum sit à magistratibus & parochis, hortatu
cauit & præcepto, ca. multi, de reforma. mat. sess. 24.

Matrimonium. 8. Supra matrimonium secundo de impe
dimentis matrimonij contractum impediens, atque di
rimentibus, de quibus concilium constituit, & in catechis.
scribitur locuti, nihil repetemus, nulli etiam cogendi, quo
minus libere matrimonia contrahant, cum maxime nefariū
sit matrimonij libertatem violare. nequis autem à tempora
libus Dominis & magistratibus matrimonium inuitus adi
gatur contrahere, præcepit sub anathematis pœna ipso facto
incurrenda concilium, ead. sess. c. ita plerunque.

MENDACIVM. In hanc sententiam concilium sen
tit ferendum non esse, vt mendacium, quod tanto pere Deo
displicet, non modo ipsum impunitum sit, verum etiam alte
rius delicti veniam impetret mentienti, vnde statuit & de
creuit, vt episcopus apud ecclesiam suam residens de surrep
tione & obreptione gratiæ sedis apostolicæ, quæ super ab
solute alicuius publici criminis &c. falsis precibus impe
tratur, per se ipsum tanquam sedis apostolicæ delegatus, e
tiam summarie cognoscat, ipsamque gratiam postquam per
falsi narrationem, aut veri taciturnitatem, obtentam esse, le
gitime constiterit, non admittat. c. & quoniã. 5. 13. sess.

Hoc linguæ vitium latissime patet, & in multas abit spe
cies: multis enim modis tum in iudicio, tum extra iudicium
committitur mendacium, quos potes & ex catechismi in
præceptum. Non loqueris con. prox. tuum fals. testimo. ex
plicatione, nullo fere labore colligere.

Monet in principio hinc proficisci mala innumerabilia,
cum sæpe maledici, hominis culpa facultates, fama vita, ani
mæ salus amittatur, vel eius qui læditur, quod contumelias
patienter ferre non possit, sed eas impotenti animo prose
quatur: vel eius qui lædit, quod prauo pudore, & falsa cu
iusdam existimationis opinione deterritus, adduci non pos
sit, vt illi, qui offensus sit, satisfaciatur.

Mendaciū consequuntur innumerabilia mala & quæ, maxi
mū verò etiã illud in mendacio in cō modū est, q̄ fere est in sa
nabilis animi morbus, c. nūc explicemus. §. adiūget. eo. ti.

Mendi-

Mendicantes. Mendicare clericos non decet. ca. cum de-
ceat. 2. sess. 21.

MENSA. Sancta synodus admonet, vt episcopi mode-
sta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint, cap.
optandum. 1. 25. de frugalitate & parsimonia in vniuersum,
catech. in orati. Do. petitio. Panem nost. q.

Meritum. Merita hominum, dona Dei. c. hac igitur. 16. de
fruc. iustifi. sess. 6. alia de meritis bonorum operum, & passio-
nis Christi in ipsa synodo, & catechismo tractantur, quæ vt
aliena huic authoris proposito præterimus.

MISSA. Missæ verum sacrificium, verè propitiatorium
ca. quoniam. 1. & ca. quoniam. 2. & cano. 1. & 3. de sacri. miss.
vigesima secunda.

2 Missa vulgari passim lingua non celebranda, cap. & si. 8.
de sacrif. mis. 22. sess.

Pie & pure peragendum, ca. quanta cura, de obser. & cui.
in cele. miss. 22. sess.

5.6 Horis debitis celebrandæ, & non in domibus priuatis eo.
c. quanta, & quibus diebus. 23. c. qui pie. 14.

Missarum celebratio quibus præsentib. & vbi, & à quo
non faciendæ, eod. cap. quanta, & cap. vt sanctorum. 17. vige-
simatertia, sess.

8 Pro viuis & defunctis, quando in Christo mortui sunt, &
nondum ad plenum purgati offertur, & cano. 3. 22. sess. & ca.
cum catholica, de purga. 25. catech. eucha. sacr. c. quod si. In
memoriam & honorem sanctorum interdum missas ecclesia
celebrare consuevit, ca. & quamuis. 3. 22.

Generaliter quæ obseruanda & euitanda in celebratione
missæ, etiam nouæ sint, videas in præci. c. Quanta.

De missæ sacrificio catechif. etiam tractat, de eucha. sacra.
ca. nunc quod restat, & ca. quod si.

Mors. Mortuorum siue defunctorum commemoratio fa-
ciendæ. c. contingit. 4. 25. sess.

Mulier. Mulierum concubinarum pœna, cap. graue. 8.
vigesima quarta.

MVNVS. Munus non accipiendum à visitatoribus. c.
patriarchæ. 3. 25.

NE.

NECESSITAS. Virgens necessitas absentia excusa-
tionem praestat, cap. cum praepo. 1. 23. sess.

Cognita rerum necessitate, naturaeque imbecillitate pa-
trem adire cogimur, & quae necessitati nostrae super sunt, cum
alijs communicanda, catechif. in oratio. Domi. petitio. Panē
nost. q. ad verba. Da nobis.

2 **NEGOTIVM.** Negotia secularia fugere debent cle-
rici. sess. 22. c. nihil. 1.

Nominatio. Nominati ad beneficia non admittuntur sine
examine ca. praesentati. 13. ses. 7.

Nomina quae sint imponenda baptizatis, docet catechif.
ca. vlti. de baptif. sacra.

NOVITII. Novitij & novitiae quando ad professionē
sunt admittendae, ca. nulla. 16. de regula. 25. sess.

Nuptiae. vide supra, matrimonium. Quod attineat ad
hoc argumentum, non video quicquam à synodo tactum.

5. 10. **O****BEDIENTIA.** In Romanae ecclesiae obedientia
se permanfuros spondere, ac iurare prouisi etiam de
beneficijs quibuscunque curam animarum habenti-
bus debent ex synodi decreto, cap. cum dignitates. 12. 8. pro
uisi. 24. ses. in bulla Pij. iij. super for. iura. & alij commemo-
rati in ca. cogit. 2. 25.

Debita praepositis obedientia impendenda, cap. cum ho-
nestius. 1. 14. c. in super. de delec. cib. 25.

Obedientia debita est de legitimis absentiae causis, et cum
praepo. 1. 23.

Obedientiae votum fideliter obseruandum à regularibus,
ca. quoniam. 1. de reg. 25.

ODIVM. Odisse correpti solent corripientes, vt sub-
diti episcopos. c. quoniam. 6. sess. 13.

Odiū demonum in nos infinitum, & immane, catechif.
in ora. Do. in petitio. Et ne nos ind.

OECONOMVS. Oeconomus institutio sede episcopali vacan-
te ad quem pertineat, & eius officium quod, cap. capitulum.
16. vigesimo quarto.

ORATIO. Lectita de his catech. & magnam senties ani-
mi iocunditatem, & fructus capies vberimos ex lectione.

Scribit enim de oratione. De necessitate orationis. De vtilitate orationis. De partibus & gradibus orationis. De ijs que petenda sunt. Pro quibus orandum sit, & quis orandus sit. De preparatione adhibenda. Quæ ratio in orando requiritur. Deinde sequitur orationis dominicæ, suavis explicatio, Ieiunijs & orationibus vacandum pro Deo placando, syno. in decre. proro. 12. sess. & ca. 1. de mod. vi.

ORATORIVM. Ad diuinum cultum dedicata oratoria, ab ordinarijs designanda & visitanda. c. quanta de obser. & eui. in cel. mis. 22. ses.

Ordinarius. Vide episcopus.

ORDO. Dubitare nemo debet, ait sancta Synodus, ordinem esse vere & proprie vnum ex septem sanctæ ecclesiæ sacramentis. c. cum scripturæ. 3. & cano. 3. 23. sess. per sacramentum ordinationem datur spiritus Sanctus, & imprimitur character. c. quoniam. 4. & cano. 4. ea. ses. & sess. 7. cano. 9. gratia confertur, cano. 7. & 8. sess. 7. c. cum scripturæ. 3. 23. catechif. de ordi. sacra. c. his igitur, & ca. vlti. & absolnendi potestas accipitur. c. quamuis. 15. 23. catechif. eod. cap.

A Christo institutus, cano. 3. 23. sess. catechif. de ord. sacra. cap. his igitur.

Ordines quidam maiores, quidam minores & qui sint. ca. cum autem. 2. & cano. 2. 23. ses. c. minores. 11. c. nullus. 12. & c. subdiaconi. 13. ead. ses. catechif. c. iam verò, de ord. sacra.

Diuersorum ordinum rationes que, d. cum autem, & c. vt sanctorum. 17. 23. catechif. c. his igitur, de ordi. sacra.

Ordo sic in catechismo, de ordinis sacra. c. his igitur, definitur. Est ordo, si propriam eius vim & notionem accipiamus, dispositio superiorum & inferiorum rerum quæ inter se ita aptatae sunt, vt vna ad alteram referatur. Paucis autem interpositis verbis concluditur ordinem vere ac proprie sacramentum dicendum esse.

Ordinis sacramentum consecratio, vel sacra ordinatio vocatur, & quare inter ecclesiæ sacramenta numerandus, ibid.

ORDO secundo. Ad ordines non nisi antea probati & examinati promouendi, cap. episcopi. 3. cap. ad minores, ca. nullus. 6. cap. sancta, & cap. ordinationes. 8. cap. facultates.

11. sess.

11. fess. 7. c. minores. 11. cap. nullus. 12. & cap. subdiaconi. 13. fess. 23. catech. c. sequitur, de ord. sac.

3 TERTIO quæritur. De singulorum ordinum munere & officio catechif. c. iam verò.

5 QUINTO quæritur. Caremonijs & ritib. fiat ordinatio, can. 5. 23. catech. eo. tit. c. sequitur.

7 SEXTO quæritur. De hoc cauetur à syno. c. ordinationes. 8. cap. subdiaconi. 14. 23. de temporibus, videlicet, ordinationum. & c. minores, ead. fess. catechif. cap. sequitur, de ord. sac.

7 Quo sint ordine conferendi, cap. minores. 11. fess. 23. cano. 2. & ca. ad minores. 5. ca. fess.

8 OCTAVO quæritur. Ordinationes sacrorum ordinū vbi celebrentur. c. ordinationes, cita.

9 Quomodo celebrandæ, eodem cap. & cap. sancta, antecedent.

Item qua ætatē, cap. nullus. 12. 23. catechif. cap. sequitur, de ordi. sacra.

1. 2. 3. 4. 5. ORDO rursus. 3. Ordinare ministros ecclesie debet episcopus, cap. quoniam. 4. 23. non ordinantur nisi ab episcopo in sua diocesi residente, aut pro eo pontificalia exercente, cap. nulli. 5. fess. 6. cap. facultates. 11. 7. ca. & quoniam. 11. 14. à proprio, cap. ordinationes. 8. cap. episcopus. 9. & cap. abbatibus. 10. vigesimatertia, fess. per semetipso, nisi egritudine fuerint impediti, cap. episcopi tertio, vigesimatertia. fess.

8 Episcopi ordinantis, & ordinatorum ab episcopo contra sacri concilij decreta pœnæ quæ capitulis proxime præcisa. & ca. non liceat. 10. fess. 7. c. episcopus. 3. 14. fess.

Item eorum qui ordinantur de licentia capituli sede vacante. c. non liceat, alle.

Item eorum, qui tantummodo à populo, aut seculari potestate, ac magistratu vocati & instituti, ad ordinum ministeria exercenda ascendunt, & c. c. quoniam. 4. 23. fess.

1 ORDO considerari potest. Ordinandus non est homicida voluntarius, ca. cum etiam. 7. 14. nec qui beneficium nō habet vel aliud, vnde viuere possit, ca. cum non deceat. 2. 21.

sess. prima tonsura non inicientur qui confirmationem non
susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique
legere & scribere nesciant, &c. c. prima tonsura. c. nullus. 23.
sess. ad minores ordines qui promouendi, ca. ad minores. 5.
ea. ses. & qui subdiaconi, qui diaconi ordinari possint ac de-
beant. c. subdiacono. 13. ea. ses. ad presbyteratus ordinē qui assu-
mēdi. c. qui pie. 74. ea. ses. nullus etiā debet ordinari, qui iudi-
cio sui episcopi nō sit utilis aut necessarius suis ecclesijs &c.
ca. cū nullus. 16. 23. sess. catechif. c. sequitur nūc, de ord. sacr.
purgata prius sacramēto pænitiētiæ cōscientia. catech. ibi. or-
dinationis inhabilium effectus. c. & quoniam. 2. ses. 14.

ORDO. 5. Repete quæ prædiximus titu. 3. nume. 8. &
tit. 4. de catechif.

PAPA. Papa siue Pontifex max. vicarius Dei in terris,
cap. 1. de refor. ses. 6. in bulla resumptionis concilij Trid. sub
Iulio. 3. pon. max.

Pontifex Romanus catholicæ ecclesiæ pontifex.

Pontifex Romanus moderator vniuersalis ecclesiæ. Pe-
tri successor. & Christi verus & legitimus successor.

Summus in eo dignitatis gradus, & iurisdictionis ampli-
tudo diuinitus data, catechif. c. iam verò, de ord. sacr.

Eius auctoritas potestas ve suprema. eo. ca. 1. 6. sess. de trās-
la. concil. sess. 8. & sess. 9. c. quoniam. 7. de cal. refer. 14. & ca.
1. 16. sess.

In omnib. salua intelligitur, ses. 8. in proœmio, cap. vni-
ones, ead. sess. cap. si in quibuslibet. 1. de refor. 24. c. postremo.
21. vigesimo quinto.

Pontificis Romani est ecclesijs de pastoribus providere,
ca. 1. de refor. ses. 6. c. si in quibuslibet. alleg.

Circa matrimonij impedimenta constituere & dispensa-
re, cano. 3. & 4. 24.

Concilium genetale indicere, in bul. resumptio. concil.
Trid. sub Iulio iij. Pont. Max. & 25. sess. ca. de recip. & obli.
decr. concil. eiusque decreta confirmare. 25. sess. de si. concil.
& in confir. concil. eorum dubia declarare, de reci. & ob de-
cre. concil. formam examinis episcoporum approbare. cap.
si in quibuslibet. 1. de refor. 24.

Pro-

Prouinciatarum necessitatibus pro Dei gloria & ecclesie tranquillitate consulere, cap. tanta, de recip. & obs. dec. concil. sess. 25.

Solicitudinem vniuersæ ecclesie ex muneris sui officio debet potissimum vt lectissimos tantum sibi cardinales asciscat, & bonos maxime atque idoneos pastores singulis ecclesijs præficiat, ca. si in quibuslibet. 1. de ref. 24.

Episcopi auctoritate Romani pontificis assumpti, sunt legitimi & veri episcopi. 23. cano. 8.

Summus Romanus pōtifex necessitatib. resignatium prouid. ca. cum ecclesiarum. 17. 24.

Ecclesijs exiguorum reddituum, & qua ratione, cap. quoniam. 13. ead.

Curat quæ ad vniuersitatum studiorum, quæ eius immediate protectioni & visitationi sunt subiectæ, reformationē pertinent, cap. cogit. 5. 25.

Item dat prælato coadiutorem cum futura successione. c. cum in beneficijs. 7. 25.

De indulgentiarum abusibus quid vniuersali ecclesie expediat, statuit. ea. sess. de indul.

Item de indice librorum vel suspectorum, vel perniciosorum, de catechismo, breuiario & missali. c. de ind. lib. & ca. vigesimo quinto.

Item prouidet, quando quis ad synodum prouincialem nolit accedere, ca. cogit. 2. 25.

De calicis concessione, sess. 22. cap. in super, super petitiō. concil. ca.

Animaduertit in episcopos non residentes, cap. 1. de refor. cir. fi. sess. 6.

Causæ criminales grauiores contra episcopos, etiam hæresis, quæ depositione, aut priuatione dignæ sunt, ab ipso tamen summo Romano Pontifice cognoscendæ & terminandæ. cap. causæ. 8. 13. & ca. causæ. 5. 24. ses. item quando causa concubinitus, ca. quam turpe. 13. §. episcopi. 25. & quæ iuxta canonicas sanctiones apud sedem apostolicam sunt tractandæ, ca. causæ omnes. 20. sess. 24.

Causæ absentiarum episcoporum legitimæ ab eo, aut à me-

tropolitano &c. a pprobandæ. c. cum præcepto. 1. 23.

Cardinalium consilio vtitur in vniuersalis ecclesiæ administratione. c. optandum. 1. §. quæ vero. 25. sess.

Causas aliquas criminum graviorum suo potuit peculiari iudicio referuare. c. quoniam. 7. de cas. refer. 14.

Imperatores, Reges, vel alios bona ecclesiastica, vel locorū priorū occupantes ab anathemate absoluere. c. si quæ. 11. 22.

Causas extra curiam quibus contra episcopos committat cap. cause. 5. 24. & quibus alias. c. quoniam. 10. 25. & quomodo quæ sunt instantiæ primæ. c. cause omnes. 20. ead. sessio.

Nihil inconsulto Pontifice Romano nouum, aut in ecclesia hætenus inusitatum decernendum, sess. 25. c. mandat, de inuo. vene. & reli. sanct.

Et obedientia spondenda. c. cogit. 2. ead. sess.

PARENTES. Obedientiam erga parentes pueri docendi. c. prædicationis. 4. 24. catechif. in præcep. Hon. pa.

PAROCHIA. Parochiæ quare distinctæ cap. & quia. 9. sessione. 14.

Quādo sunt nouæ instituendæ. c. episcopi. 4. 21. & c. quoniam. §. idemq; 24.

Vel distinguendæ, sess. 14. c. quoniam. 13.

Et collapsæ reficiendæ, vel transferendæ, c. cum illud. 7. 21.

Tenetur vnusquisq; parochiæ suæ interesse, vbi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei. c. prædicationis. 4. sess. 24. item sacramēta suscipere. c. quoniā. cita. §. in ijs

Adde, parochialis ecclesiæ redditus tenuis quomodo augeantur, quibus non vniantur. quæ pensionibus, aut reservationibus non grauentur. c. quoniam. 13. sess. 24.

Illis vacantibus quid agendum. c. expedit. 18. ead. sess.

De parochi officio, quia necessarium est, & auctoris argumento non dissentaneum, non grauabor quæ S. Synod. constituit & præcepit, adiungere.

Parochi itaq; officium est plebem sibi commissam pascere salutaribus verbis, & quæ docere & annunciare debeant cap. quia. 2. sessio. 5. c. qui pie. 14. 23. & c. prædicationis. 4. sess. 24. si vero fuerint impediti, per alios ab episcopo impensis eorum deputandos, & quibus temporibus, ibid. c. & si. 8.

de sacri. mis. 22.

Oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, sacramen-
torum administratione, ac bonorum omnium operum exē-
plo pascere, pauperum, aliorumq; miserabilium persona-
rum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia
incumbere. c. cum præcepto. 1. 22. missam frequēter celebra-
re, & quibus maxime diebus. c. qui pie. 14. fest. 23. In suis ec-
clesijs residere. c. episcopis. 2. sess. 6. c. cū præcepto. 1. 23. De-
creta matrimonij obseruare, publicare & explicare, nuptia-
rum benedictionē facere, librum matrimoniorum, ac bap-
tizatorū habere. c. tametsi. 1. & c. docet. 2. de refor. mat. 24. ad
Synodū diocesana accedere. c. prouincialia. 2. ead. sess. c. cogit. 2. 25. baptizādo quædā obseruare. c. docet, alle. omnē hu-
manū carnis affectum erga propinquos deponere, alia mul-
ta obseruare. c. optandum. 1. 25. decreta concilij recipere, o-
bedientiam spondere, ac hæreses publicè detestari, & ana-
thematizare. c. cogit. 2. ead. sess. hospitalitatem seruare. c. ad-
monet. 8. 25. Exponere ea, quæ in missa leguntur. c. & si. 8. de
sacri. mis. 22. c. quāta. §. quarūdā, de obser. & eui. in cele. mis.,
ead. sess. Pueros fidei rudimenta, & obedientiā erga Deum
& parentes docere: vim & vsum sacramentorum explicare
lingua vernacula. & iuxta formam à S. Syno. in catechesi sin-
gulis sacramentis præscribēdam. sacra eloquia & salutis mo-
nita explanare. c. predicationis. 4. & c. v. fidelis. 7. sess. 24. &
quibus diebus, ibid.

Illa omnia quæ S. Romana ecclesia omnium ecclesiarum
mater & magistra statuit, necnon ea quæ tam in cōcilio Tri-
quā in alijs œcumenicis statuta sunt, quibuscunq; fidelibus
commendare, omniq; diligentia vti, vt illis omnibus, & ijs
præcipue sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem
conducunt, vt ciborum delectus & ieiunia, vel etiam quæ fa-
ciunt ad pietatem augendam, vt dierum festorum deuota &
religiosa celebratio, monere populos crebrò, obedire præ-
positis suis & c. c. in super, de delec. cib. 25. catechis. de paro-
chi officio, in prin. c. ergo, & in opere toto.

Parochi paupertati succurritur, & qua ratione. c. episco-
pi. 4. 25. cap. quoniam. 13. 24. imperitiæ & malæ vitæ occur-
ritur,

ritur cap. quia. 6. 2.

Alia legito in dictio. sacerdos, & in dicti. clericus.

PATER. Patris nomine qui vocentur, catechif. in præcep. Hon. patr. c. quibus. & de filiorum erga patres officio, & inuicem parentum erga filios, ibi.

Patientia. Patientiam, animiq; constantiam in perferendis propter iustitiam doloribus, sed etiam in morte oppetenda, catech. in arti. symbo. Pass. est. & c. c. vlt.

PATRIARCHA. Olim in vniuersa ecclesia præter summum Romanum pontificem quatuor tantum Patriarchæ numerabantur, neq; dignitate pares. Constantinopolitanus ob imperij maiestatem altiore locum obtinuit. proximus est Alexandrinus. Tertius Antiochenus, vbi Petrus primo sedem locauit. Extremum gradum habet Hierosolymitanus, & c. vbi sequitur de Pontifi. Roma catechif. de ord. sacra. c. iam verò, circa fin. in quarto gradu collocantur, id est primi supremique patres. vide supra, metropolitanus. reliqua.

Peccatum. Peccata omnia mortalia in confessione recensenda, ac eorum circumstantiæ explicandæ, quæ speciem peccati mutant. c. ex institutione. 5. de confess. 14. sess. catechif. c. sed quoniam, de pœnit. sacra.

Peccatorum remissio quomodo fiat. c. quamuis. 9. de inahære. fid. sess. 6. per quem. c. si ea, de nece. & inst. sac. pœ. 14. c. circa. 6. de minif. sacra. conf. & abso. c. demum. 8. de satisf. nec cano. 3. 6. 9. 10. 11. & 13. sess. 14. c. sacrificium. 1. 23. & cano. 1. de sacr. ord. 23. catechi. de pœni. sacra. c. sed iam de ministro. & cap. hætenus. eod. tit.

Peccatum originale quomodo tollatur, de que eius materia, de pecca. ori. c. vt fides, sess. 5. De eo catech. in præcep. Non concupif. §. itaque hoc interdicto, & in orati. dom. peti. Fiatur. §. itaque in ea.

In peccatum veniale etiam iusti quandoq; cadunt. c. nemo autem. de obser. man. & cano. 23. ses. 6. cate. in ora. de peti. Et dimitte no.

In ea frequenter labimur. in confessione taceri citra culpam, multisque alijs remedijs expiari possunt, c. ex institutione,

itione, de confessio. 14. catechif. cap. sed quoniam. de poeni-
ten. sacra.

Alia de peccatis in catech. traduntur veluti qualiter pec-
catorum recognitio esse debeat, eorum turpitud. pestis, ma-
cula & reatus. peccatum semper insequitur Deus. peccata
poenitentibus condonare semper promptus est & paratus
Deus: peccatis Deus offenditur, peccatum semper insequi-
tur ira Dei. peccata sine Dei auxilio vitare non possumus, ca-
tech. in orati. Do. in petiti. Fiat volun. tu. §. quo circa, &
alia iractantur, ibidem, & in petiti. Et dimitte nob.

Peccatum insequuntur duo, macula, & pena. c. sed iam or-
do, de poeni. sacra. Trid. syno. sess. 14. c. demum. 8. 14. ses.

Peccatorum nostrorum immanitate auersus à nobis Deus
nostris non benedicit operibus, catechif. in orati. Do. in pe-
titi. Pan. nost. q.

Peccatum natura quando existat, catechif. in præcep. Nō
concupi. §. ob eam præterea.

PENSIO. Pensiones extinguere quando non liceat. c.
cum non deceat. 2. 21. Quando minuantur, cap. cum adoles-
centium. 18. §. ad hanc autem. 23. quib. ecclesijs imponi non
possint, ca. quoniam. 13. §. ad hæc. 24. & quibus habere non
permittatur, ca. vt paterne. 15. 25.

Pœna. Pœnarum genera in clericos pro varietate delicti
constituta. c. quæcunque. 8. sess. 14. c. quam turpe. 14. & cap.
statuit. 6. ea. ses. 25.

Pœna violantium saluos conductus. 15. sess. in sal. cond. §.
in super.

Pœnitentia. Pœnitentia quid, cap. cæterum, de differ. sa-
cra. poeni. & bap.

Dicitur secunda post naufragium deperditæ gratiæ tabu-
la. c. qui verò. 14. de lap. ses. 6. & cano. 2. de sanc. poen. sa. 14.
catech. de pe. sacr. in prin. & c. 1.

Varia eius notio, & potestas, catech. c. 1. eo. tit.

Varia eius significationes, & quomodo differant, catech.
ibidem.

4 Quid contineat. c. qui verò. cita. c. docet. 3. de par. & fruc.
hui. sacr. & can. 3. ses. 14. catech. c. vt autem. 1. cir. si. eo. tit.

Cur & quando, & à quo instituta, cap. si ea. de nec. & insti. sacra. poen. & cano. 1. de san. poeni. sacra. 14. & est vere & proprie sacramentum, ac necessaria. ibid. catech. ca. sed docendum, eo. tit. & in prin. titu. ante aduentum Christi non erat sacramentum. eo. c. si ea. & catech. ibid. Iteratur, ca. ceterum. 2. de diff. sacra. poen. & bap. catechif. eod. titu. in prin. & cap. quod vero.

Quid differat à bap. eo. c. ceterum. & cano. 1. & 2. ses. 14. catech. de poeni. sacra. in prin.

Pœnitentiæ partes integrales & quasi materia contritio confessio & satisfactio, ca. docet. 3. de parti. & fruc. poeni. & cano. 4. ses. 14. catech. c. sed quoniam & ca. quod vero.

7 Eius forma. Ego te absoluo &c. eod. ca. docet, & catechif. eod. cap. quod vero.

2. 3. Pœnitentia publica quando imponenda, & in aliud pœnitentiæ genus secretum potest episcopus commutare, ca. apostolus. 8. sess. 24. & catech. de satisfact. c. nunc ad tertiam, eo. tit. de poeni. sacra.

Pœnitentiæ fructus, & utilitas, ca. docet. 3. de par. & fruc. hui. sacra. c. si ea. 1. de nec. & insti. sacra. poeni. & cano. 5. ses. 14. & de satisfact. nece. & fruct. cap. 8. ead. sess. catechif. cap. sed nihil. eod. tit.

Ritus etiam, qui ad hoc sacramentum adhibentur, qui catechi. c. quod vero. §. diligenter. eo. tit.

Quibus gradibus ad pœnitentiam licet ascendere, catech. c. sed docendum, de poeni. sacra.

Pœnitentiarius in omnibus cathedralibus ecclesijs, vbi id commode fieri potest, cum vnione præbendæ ab episcopo instituendus, ca. apostolus. 8. sess. 24.

PERCVSSIO. Facit ad hoc, ca. cum etiã. 7. sess. 14. catech. in præc. Non occid.

4 Peregrinus. Peregrino sacerdoti missam celebrare non licet. §. deinde de obser. & eui. in cele. mis. 22. ses. & ca. cū nullus. 16. 23. nec ordinandus, vide supra, ordo.

PERIVRIUM. De Periurio catech. in præcept. Non loqueris con. pro.

Permissio. Permissio in Deo quomodo intelligatur, catechif.

chis. in ora. do. peti. Et ne nos ind. §. ducimur autem.

Petitorium. Hoc in loco possumus illud appingere, quomodo petitores, & accusatores monendi sint, catech. in præcep. Non loque. c. nunc explicemus.

Petere à Deo quid debeamus, catechis. in ora. do. petiti. Sanct, no. tu. Aduen. re. tu. fiat vol. tua. Pan. no. ff.

POPVLVS. Populo numerofo quomodo, pvideatur ca. episcopi. 4. fef. 21.

Populus in sua parochia tenetur audire verbum Dei. c. prædicationis. 4. 24.

Quando compellatur subministrare necessaria parochis, eo. ca. episcopi, & cap. quoniam. 13. fef. 24.

PORTIO. Vide præbenda.

Possessio. Possessio triennalis quibus non suffragetur, ca. cum pleraque. 2. 1. de regul. 25.

Postulatio. Repete quæ antea addimus dictioni, Petitorium.

Præbenda. Præbendæ quibus conferendæ, ca. cum dignitates. 1. 2. §. neminem, 24. quomodo. c. ratio. 5. fef. 25.

Tenues vt augendæ, fef. 24. c. in ecclesijs. 15.

Præbendas obtinentes residere tenentur, & quando eis abesse liceat, ca. cum dignitates, all. §. præterea.

Præcedentia. Præcedentiæ controuersiæ episcopi compositioni demandantur, ca. controuers. 13. 25.

Non generatur præiudicium. & ita decernatur, cum non in suo quis sedet loco, fef. 2. de mo. vii. §. vlti. & fef. 25. de loco orato.

Præceptum. De Dei præceptis in decalogo contentis, & singulorum expositionem luculentam, videas in catechis. tit. speciali.

Præcepta Dei sunt possibilis, & obseruanda fef. 6. ca. ne. mo. 11. de obser. mand. de que illi. nec & possib.

PRECES. De precibus assiduè Deo faciendis, & earum efficacia, quæ ad argumentum non pertinet auctoris, catech. leg. 1. 2. 3. 4. Prædicatio. Prædicationis munus præcipuè episcopi archipresbyteri quoque, plebani & quicumque parochiales, vel alias curam animarum habentes ecclesias quocumque modo ob-

tinent, & qui parochialis appellatur ac regulares approba-
ti, & de quorum licentia & qui alij episcopis, ac parochis im-
peditis. c. quia. 2. sess. 5. & c. predicationis. 4. sess. 24. de qui-
bus rebus, & quo tempore prestandum, ibid. & c. cum catho-
lica, de purg. 25. catech. in operis exordio. attente audienda,
cath. in præc. Memeto vt diem & c. ad verfi. sex die. 7.

Eius utilitas, eod. c. quia, & catech. ibid.

Prædicatores qua de re & quomodo corrigendi. c. quia,
cita. 6. si vero, sess. 5.

Prælatus. Vide supra. Episcopus. Integritas Præsidentiũ
salus est subditorum. c. i. de refor. sess. 6.

Princeps. principes à Deo constituti sunt fidei & ecclesie
protectores, & quod eius in ecclesiam officium. c. cupiens.
20. sess. 25. & quod aliud catechif. in Symbo. arti. Et in Iesum
cap. Iesus.

Vsurpatores bonorum & fructuum ecclesiasticorum pio-
rumq; locorum vel impeditores, ne ab ijs, ad quos iure per-
tinent, percipiantur, anathemati subijciuntur cap. si quem,
11. sessione vigesima secunda.

Item cogentes subditos matrimonium contrahere capi-
ta. 9. 24.

Locum ad monomachia concedentes pœnis quibusdã sub-
duntur. c. detestabilis. 19. sessione. vigesima quinta.

Episcopos paterno amore, ac debita reuerentia prosequi
debent. c. non potest. 17. sessione vigesima quinta.

Libertatem ecclesiasticam conseruare capit. cupiens. 20.
ead. sessione.

Decreta concilij Triden. ne deprauari aut violari permit-
tant, sed ab omnibus deuotè recipi, & fideliter obseruari, o-
peram præstent. c. tanta, de recip. & obs. de con. ead. ses. auxi-
lium suum præbere, & auctoritatem interponere requisiti
episcopis, abbatibus & c. c. Bonifacij. 5. & c. hæc omnia. 22.
eo. tit. & ses.

Priiilegium. Priiilegia perturbationem in episcoporum
iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vite
præbere dignoscuntur. c. quoniam. 11. sess. 24. & ad leges trãs-
grediendas aditum aperire. c. sicuti. 18. ses. 25.

Schola-

Scholarium privilegia quæ; c. n. de refor. §. vlti. sess. 5. c. præ
sentati. 13. sess. 7. c. in super. 5. 14. c. nullus. 6. 23. c. statuit. 6. §.
qui vero. xxv.

Privilegia de non residendo tolluntur. c. episcopis. ij. sess.
16. & alia. c. quoniam. 11. sessione vigesima quarta.

Procuraciones. Procuratio non exigenda à visitatoribus.
c. patriarchæ. 3. §. visitationum autem. 24. sess.

PRODITIO. Catechif. in præcep. Non fur. fa.

Professio. Professionem intra quantum tempus regula-
res faciant, & quomodo emittenda. c. in quacūq;. 15. c. nullus.
16. & c. libertati. 17. de regul. sessione vigesima quinta.

Professionem fidei facere tenentur prouisi de beneficijs
quibuscunq; curam animarum habentibus, item de canoni-
catibus, & dignitatibus in ecclesijs cathedralibus, & coram
quo & quando. c. cū dignitates. 12. sessione vigesima quarta.

PROVINCIA. De prouinciali concilio vide supra.
Concilium.

Prouinciales ad effectum electionis faciendæ non liceat
amplius constituere. c. in electione. 6. de regul. xxv.

Purgatorium. Confirmat esse purgatorium S. Synod. c.
30. sess. 6. c. & quoniam. 2. sess. xxii. & c. cum catholica, de pur-
gatorio. 25. & animas ibid detentas fidelium suffragijs, potif-
simū verò acceptabili altaris sacrificio iuuari, & ita à Chri-
sti fidelibus credi, teneri, doceri & vbiq; prædicari præcipit,
& quædam à concionibus secludi, & ab episcopis prohiberi
præcipit, ibi legas. igne purgatorij qui expientur; catechif.
in Symb. arti. Descendit ad infe. c. his expositis. conc. in cita.
loc. qui in purgatorio detineantur, docet.

QVARTA. Quarta funeralium persoluenda solita per
solui iam ante annos quadraginta, & cui. cap. decernit. 13.
sessio vigesima quinta.

Quæstuarij. Quæstores eleemosynari prædicare prohibē-
tur. c. quia verò. 2. §. quæstores. sessio. 5. eorum nomen, atque
vsus penitus aboleri statuit & c. c. cum multa. 9. sessio. 21.

RAPINA. Decernit S. Syn. inter raptorem & raptam,
quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse
consistere matrimonium. Quod si rapta à raptore separata.

& in loco tuto & libero constituta, illum in virum habere
consenserit, eam raptor in vxorem habeat; & nihilominus
raptor ipse ac omnes illi consilium auxilium & fauorē prę-
bentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuo infames
& c. raptor etiam mulierem omni casu tenetur decenter arbi-
trio iudicis dotare, c. decernit. 6. de refor. matri. 24. sess.

Raptores bonorum ecclesiasticorum, piorumq; locorum
anathemati subiiciuntur ad vsq; restitutionem, obtentamq;
à Roma. ponti. absolutionem. c. si quem. 11. sess. 22.

Rapinæ prohibentur, & maius sunt scelus, quam furtum,
& quot earum genera, catechis. in præcep. Non fur. fa. c. 1. &
10. ij. & liberalitas exercenda, ibid.

Rector. Dide supra. Parochus.

REGVLARÉS. Multa circa regulares statuit, ac refor-
mauit S. Syno. Tri. potissimum sessione 25. titu. de regula.

Regulares igitur non possunt sine licentia suorū superio-
rum in ecclesijs suorum ordinum, & sine benedictione epi-
scopi. in non suorum vero ordinum ecclesijs etiam sine licen-
tia episcopi, ac nisi examinati & approbati fuerint, prædica-
re. c. quia verò. 2. §. regulares. 5. sess. cōtradictēte vero episco-
po nec in ecclesijs suorū ordinū. c. prædicationis. §. nullus. 24.
nec confessiones secularium, etiã sacerdotum, audire, nec ad
id idoneos reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab e-
piscopis per examen, aut alias idoneis iudicentur, & appro-
bationem obtineant. c. quanuis. 15. sessione vigesimatertia.

Bona stabilia possidere non possunt mobilium vero vsus
quatenus sit illis permittendus à superioribus. c. nemini. 2.
de regul. 25. immobilia tamen aliquibus, non omnibus, pos-
sidere non licet. c. concedit. 3. eo. tit. sine superioris sui licen-
tia quouis prætextu subijcere se obsequio alicuius, nec à
suis conuentibus recedere licet etiam prætextu ad superio-
res suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. c.
prohibet. 4. eo. tit. & sess.

Nec habitum sponte dimittere, nec ad laxiorem religio-
nem se transferre, nec habitum occulte ferre, ibid. c. quicun-
que. 19.

Regulares primam tonsuram, & minores ordines nō nisi
subditis

subditis regularibus conferre possunt. c. abbatibus. 10. de
regul. 25.

Qua ratione vitam instituere debeant. ca. quoniam. 1. &
seq. eo. tit. quæ ad substantiam regularis vitæ pertinet, ab
eis non possunt relaxari, ibid.

Qui studiorum causa ad vniuersitates mittuntur, in con-
uentibus tantum habitare licet, & c. c. prohibet. 4. eo. tit.

Censuras & interdicta etiam ab ordinarijs promulgata,
mandante episcopo, regulares in suis ecclesijs publicare, &
& seruare debent & si ad publicas processiones vocati acce-
dere. c. censuræ. 12. & c. controuersias. 13. eo. tit.

Intra quantum tempus professionem facere debeant. c.
in quacunq;. 15. ibid.

Regulares viuentes extra claustra, qui prædicare permit-
tendi. c. quia. 2. §. caueant. sess. 5.

Ab ordinario quibus casibus corrigantur, eod. c. §. si ve-
ro, c. ecclesiarum. 3. sess. 6. c. in exemptorum. 14. sess. 7. c. qui-
cunque. 8. ses. 2. 1. & c. regularis. 14. de regul. 25. ses.

Regularium superiores qui & quomodo creandi. c. abba-
tissa. 7. eo. tit.

Regularium beneficia quibus conferenda, sess. 14. c. regu-
laria. 10. item monasteria. abbatia, prioratus & præposituræ
quibus. c. cum pleraq;. 21. de regul. 25.

1. 2. Religio. 2. Religionis ingressus deliberationem requirere
non modicam videtur ex statutis in concilio sess. 25. c. in qua-
cunq;. 15. & c. libertati. 17. de regul.

Metu ad ingressum religionis non compellendæ virgines
aut aliæ mulieres, præterquam in casibus in iure expressis,
vel ad suscipiendum habitum. vel ad emittendam professio-
nē, nec impediendæ quoquo modo sine iusta causa, poeniscō-
stitutis in cogentes, consilium. auxilium vel fauorem dan-
tes, exceptis ab his mulieribus, quæ conuertitæ seu poenitē-
tes appellantur. in quibus constitutiones earum seruandæ
sunt. c. anathemati. 18. eo. tit.

Quicumq; regularis prætendat se per vim & metum ingres-
sum esse religionem, aut ante debitam ætatem professum
fuisse. aut quid simile & c. nisi intra quinquenniū tamē à die
professio-

professionis, audiendus & c. c. quicumque. 19. eo. tit.

2.3. RELIGIO. 3. Professio non facienda ante. 16. annum ex-
pletum, nec qui minore tempore quam per annum post sus-
ceptum habitum in probatione steterit, ad professionem ad-
mittendus, vel admittenda, ca. in quacunq. 15. de regu. nec
nisi habiles inueniantur à superiorib, ad profitendum admit-
ti debent, ca. nulla. 16. eo. tit. ac in virgine postquam episco-
pus, vel eo absente, vel impedito eius vicarius, aut aliquis eo-
rum sumptibus deputatus eius voluntatem diligenter, an
coacta, an seducta sit, cognoscat, & c. c. libertati. 17. eo. tit.

4.1 Professio antea facta est nulla, nullamque inducit obliga-
tionem. Quid autem de ingressis per vim aut metu, di-
ctum fuit.

24. Abeuntibus è monasterio ante professionem omnia resti-
tuuntur, quæ sua erant.

RELIGIO, rursus. 4. Nemo regularis cuiuscunque fa-
cultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem, ca. qui-
cunque. 19. eo. tit.

Translatus autem in ordine ipso, ad quem transfertur, in
claustrò perpetuo manere debet, & ad beneficia secularia
omnino incapax existit. c. quia vero. 11. sel. 14.

Religio. 5. Finito tempore nouitatus superiores, noui-
tios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant,
aut è monasterio eos eijciant, ait S. Syno. cap. nulla. 16. de re-
gul. 25.

Ex verò citatis ex concilio supra, Religio. 2. & 3. an ali-
quæ de reliquis auctoris quæstionib, resolui possint, tu ipse
colligas.

5. Religio. 6. Religiosos seu regulares præcipit S. Syno. fide-
liter obseruare, præcipue obedientiæ, paupertatis, & castita-
tis, ac si qua alia sunt alicuius regulæ & ordinis peculiaria vo-
ta & præcepta ad eorum respectiue essentiam, nec non ad cõ-
munem vitam, victum & vestitum conseruanda pertinentia
cap. quoniam. 1. de regul. eo. ti. & supra, regularis, dictum fuit.

9. Episcopis in aliquibus obedire debent, vt supra, regula-
ris, diximus.

Religio, rursus. 7. Congruam monasticæ vitæ disciplinã
in vsum

in vsum reuocare cupit S. Syno. & huic rei operam dedit. c. cum pleraq; 21. & c. quoniam. 5. & alijs cap. eo. tit. de regu.

2 Duobus monasterijs nulla præficienda cap. abbatissa. 7. eo titulo.

3 Beneficia regularia in titulum regularib. professis prouideri consueta religiosis tantum illius ordinis, vel ijs qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur & non alijs conferenda. c. regularia. 10. sess. 14. c. cum pleraq; 21. de regul. 25.

Ad secularia verò etiam curata de vno ad alium ordinem translatus omnino incapax existit cap. quia verò. 11. sessione decimaquarta.

Decimoquinto quæritur. Ad hanc sanè quæstionem multa quæ adnotata sunt ad vocem Regularis, hac pertinere videntur, ac inde transferri queunt, alia quæ ad visitationem respiciunt, infra Visitatio, dicentur.

Capitulorum verò generalium vel prouincialium officium est in magistris eligendis. c. 1. de refor. sess. 5. in prioribus, abbatibus, & abbatissis; & officijs eligendis. 5. in electione. 6. de regul. sess. 25. in conseruanda regulari disciplina. c. quoniam. 1. eo. tit. in exequendis pijs relictis. c. contingit. 4. de reform. 25.

Eorum negligentia à concilio prouinciali aliquando suppletur. c. hæc omnia. 22. de regul. ead. sess.

Decimosexto quæritur. Moniales sæpe confiteri & eucharistiam suscipere debent. Præter ordinarium confessorē alius extraordinarius ab episcopo, & alijs superioribus bis aut ter in anno offerendus, qui omnium confessiones audire debeat. c. attendant. 10. eo. tit.

Vbi sanctissimum Christi corpus conseruare debeāt, ibi.

Bona mobilia & immobilia vt propria habere non possunt, & quibus stabilia permittuntur, & mobilia vsum quo modo permittuntur, & à quibus. c. nemini. 2. & c. concedit. 3. eo. tit. nec licet eis exire à monasterio etiam ad breue tēpus quocunq; prætextu, nisi ex aliqua legitima causa ab episcopo approbata. c. Bonifacij. 5. eo. tit. ingredi autē intra septa monasterij, nemini licet, cuiuscunque generis & c. sine episc. vel

k supe-

superioris licentia in scriptis obtenta sub excommunicatio-
nis poena ipso facto incurrenda, ibid. alia vero coligas ex
superioribus additis.

Quæ de regularibus à S. Synodo decreta sunt, obseruari
præcipit in omnibus cœnobis ac monasterijs, collegijs, ac do-
mibus quorumcunque monachorum, ac regularium, necnō
quorumcunque sanctimonialium virginum, ac viduarum,
& c. c. hæc omnia. 2. 2. eo. tit. alia. de monialibus infra religio.
8. videas.

RELIGIO, rursus. 8. Quia mentio fit hic monasterio-
rum, addam ea, quæ S. Syno. de monasterijs virorum, & mu-
lierum præter ea quæ adiecimus, decreuit.

Monasteria non erigenda. de cætero sine episcopi licen-
tia prius obtenta, non augenda in solito numero, cap. conce-
dit. 3. eod. tit. de regul.

Sese in congregationes redigere quæ & quomodo teneā-
tur, & intra quantum tempus, ca. monasteria. eo. & quibus
subdita esse redacta debeant, ibid.

Monasteria sanctimonialium extra mœnia vrbs, vel op-
pidi constituta, intra vrbes, vel oppida reducenda, ca. Boni-
facij. 5. §. & quia, c. tit.

Etiam episcopo & superiori claustra monasterij monia-
lium ingredi non licet, ca. abbatissa. 7. eod.

Quæ regantur ab episcopis, ca. monasteria. 9. & c. anathe-
mati. 18. eod.

Monasteria visitanda etiam sedi apostolicæ subiecta, & à
quibus, ca. quæcunque. 8. sess. 22. c. monasteria. 8. & ca. abba-
tes. 20. de regu. 25. illisque quomodo de abbatibus & priori-
bus, & præpositis providendum, ca. cum pleraque. 21. eo.

Monasteria curam animarum habentia quibus subsint. c.
in monasterijs. 11. & ca. monasteria. 8. eod.

Lectorē sacre scripturæ habere debent. c. 1. de refor. sess. 5.

Reliquiæ. Sanctorum Martyrum, & aliorum cum Chri-
sto viuentium sancta corpora à fidelibus veneranda, ca. man-
dat. de inuo. vene. & reliq. sanct. 25. sess. catechif. in præcep.
Non hab. Deos al. c. verum.

Renunciatio. Renunciatio ante professionem nulla, cap.
nulla.

nulla. 16. de regul. vigesima quinta.

Resignare beneficium quando non liceat, ca. cum non de ceat. 2. fess. 21. quando non profit, ca. cum adolescentium. 18. §. & quia. 23. cap. vt paternæ. 15. §. ad hæc, ead. fess. & quando quis cogatur, eod. c. & ca. cum ecclesiasticus. 17. fess. 24.

Resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione prouidendum, ibid.

6 Rescriptum. Rescripta quæ sortiantur effectum, vt de promouendo à quocunq; ca. facultates. 11. fess. 7. super absolute alicuius criminis, vel delicti impetrata, ca. & quoniam 5. 13. iterum de promouendo episcopis titularibus concessa. e. & quoniã. 2. 14. super dispensationibus, ca. dispensationes 5. 22. rursus de promouendo ab alieno episcopo, ca. ordinationes. 8. 23. de coadiutore, ca. cum in beneficijs. 7. de beneficijs curatis in simplex beneficium conuertendis, cap. statuit 16. iterum de dispensatione, & legis vinculo relaxando. c. sicuti. 18. fess. 25. vide Gratia, & literæ.

1. 2. Residentia. Residere personaliter tenentur hodie primates, patriarchæ, metropolitani, & episcopi, ca. 1. de refor. fess. 6. ca. cum præcepto. 1. 23.

Cardinales, ibid. omnes obtinentes beneficia quæ requirunt residentiam de iure seu consuetudine, cap. episcopis. 2. fess. 6. & eod. c. 1. 23.

Obtinentes dignitates, personatus & officia ca. cum beneficia. 3. 21. & ca. episcopi. 3. fess. 22. & ca. cum dignitates. 12. §. præterea. 24. obtinentes canonicatus, præbendas, aut portiones, eo, §. 24. fess.

Residere negligentium peccatum, & pœna quæ. c. citatis. 3. 5. 7. Abesse aliquo tempore possunt ex causa approbanda, à quo, priuari & nõ residetes possunt, & quib; seruatis. eis. c.

Residentia decreta publicanda. c. cū præcepto. 1. §. vlti. 23.

Restitutio. Restitutio ad priores ordines, & gradus contra sui prælati voluntatem concessa non suffragatur. c. cum honestius. 1. fess. 14. vide satisfactio.

¶ Sacerdos. Sacerdotes sunt vicarij Christi, præsidet & iudices. c. ex institutione. 5. de cõfess. & cap. circa. 6. de min. & c. fess. decima quarta,

Tanquam Dei interpretes & internuncij, sunt. Angeli & dij appellantur, catechif. de ordi. sacra. in prin. siue. c. 1. Sacramentorum ministri, cano. 10. sess. 7. c. circa. 6. de minif. &c. c. instituta. 1. de insti. sacra. extra. vn. c. iam verò. 3. de minif. hu. sac. & cano. 10. sess. 14.

Clauium ministerium habent. c. si ea. de nec. & inspi. sa. pœni. & c. circa, præci. & cano. 3. & 10. sess. 14. c. sacrificium. 1. & cano. 1. 2. 3.

Verbi Dei ministerium exercent. c. quoniã. 4. & cano. 1. 2. 3. fef. à Christo instituti. cano. 2. de sacri. miss. 2. 2. & c. sacrificiũ. 1. 2. 3. & c. ex institutione, præcit. catec. c. his igitur, de or. sac. c. quod si, de eucha. sacra. se ipsi communicant. c. quoad 8. de vsu admi. euch. sac. & cano. 10. sess. 13. catechif. de ordi. sac. cap. iam verò. §. præterea. c. sequitur. §. præterea. vbi de muneribus agitur eorum. de ord. sac. & in symb. arti. & in Iesum &c. c. Iesus. sine confessione quãdo celebrare possint capitul. si non decet. 7. de præparacione. &c. sessione. decimatertia.

Laici effici nequeunt. c. quoniam. 4. 23. no. 4. ibid sacerdotis mali qualis potestas. c. circa. 6. de mini. &c. & cano. 10. fef. 14. cano. 12. de sacra. fef. 7. catechif. de sacra. c. illud vero. §. sed quamuis.

Sacerdotij sancti ministerium diuina res est, cap. cum autem. 2. & can. 1. 2. 3.

Sacerdotium, & sacrificium Dei ordinatione coniuncta cap. sacrificium, alleg.

Sacerdotum dignitas, & potestas. c. ex institutione. 5. de confess. c. circa, de minif. &c. c. demum, de satisf. neces. & c. iam verò, de minif. &c. sess. 14. cano. 2. de sacri. mis. 2. 2. & c. sacrificium, alle. catechif. de eucha. sac. quod verò, de ordin. sac. c. 1. duplex potestas, & quæ cap. his igitur, de ord. sac. sacerdotalis ordo tametsi vnus est, varios tamen & dignitatis, & potestatis gradus habet, eod. c. iam verò. §. præterea, de ord. sac. Sacerdotij euangelici potestas plurimum præstat sacerdoti legis naturæ scriptæ. c. his igitur, eo. tit. Sacerdotium duplex, interius, & externum, & quod vtrumque cap. iam verò §. sed quoniam eo tit.

Exem-

Exemplum quanti momenti. c. nihil. 1. xxij. c. qui pie. 14.
xxij. ca. optandum. 1. xxv. & c. cupiens. xx. ead.

De reliquis quæ attinēt ad id argumentum, vide supra. or
do, & catechif. de ord. sacr. & in alijs locis præcita.

Sacramentum. Sacramenti definitio apud sanctam Syno.
fess. 1. 3. c. commune. 3. de excell. sanctif. eucha. sup. re. sacr.
sic se habet.

Commune hoc quidem est sanctissimæ eucharistiæ cum
cæteris sacramentis, symbolum esse rei sacræ, & inuisibilis
gratiæ formam visibilem.

Sacramenti nomen pluribus modis accipitur, & quod ad
rem propositā attinet, quid sit, copiose tradit catechif. de sa-
cramentis, ca. 1. 2. & 3.

Sacramenta nouę legis sunt numero septem, videlicet
baptismus, confirmatio, eucharistia, penitentia extrema vn
ctio, ordo, & matrimonium, fess. 7. cano. 1. de sacramen. cate-
chif. eo. tit. ca. sequitur.

De præstantia & differentia eorum inter se, canon. 3. ead.
fess. 7. catechif. eo. tit. c. illud vero. A sacramentis antiquę le-
gis differunt, ea. fes. can. 2. catech. c. ex his igitur, eo. tit.

Eorum auctor & institutor Christus, can. 1. de sacra. fess.
7. catech. c. illud vero, eo. tit.

Plures autem numerantur causæ. cur sint instituta. & quæ
sint. catech. docet eod. tit. c. verum.

Iustitiæ adipiscende mirifica sunt instrumenta, catech.
eod. c. illud.

Gratiam continent, fess. 7. cano. 6. & 7. de sacram. catech.
cap. sed iam his, eo. tit.

In ministris, dum sacramenta conficiunt & conferunt, re-
quiritur intentio saltem faciendi quod facit ecclesia, fes. ea.
cano. 11. catech. c. illud vero, eo. tit.

Duo sunt ex quibus quodlibet sacramentum conficitur,
quorum alterum materiæ rationem habet atque elementū
dicitur: alterum formę vim, & verbum communi vocabulo
appellatur & c. catech. c. primum igitur, & ca. seq. eo. tit.

In tribus sacramentis, baptismo scilicet, confirmatione,
& ordine, imprimitur character in anima, hoc est signum

quoddam spirituale & indelebile, vnde ea reiterari non pos-
sunt. *ses. septima. cano. 9. catechism. eodem titu. cap. ex ijs*
igitur.

Utilia & necessaria sunt, ea. *ses. in proœmio. & cano. 4. ca-
techis. cap. sequitur, eo. tir. de sacram.*

Effectus, qui, *catech. c. sed iam, eo. tit.*

Ministri qui, ea. *ses. cano, 10. & 12. c. circa. 6. de minif. con-
fes. ses. 14. c. iam vero. 3. de minif. sacra. extr. vñt. sacramen-
tum eucharistiæ soli sacerdotes conficiunt, catech. de euch.
sacra. c. quod vero. ordinis autem vide supra, Ordo, baptif-
mi, supra baptismus, & ita de singulis.*

Ea non per angelos, sed per homines ministrari in eccle-
sia Deus voluit, non minus enim, ministrorum officio, quã
materia, & forma ad sacramenta conficienda opus esse per
petua sanctorum patrum traditione confirmandum *catech.
eo. tit. de sacra. c. illud verò. §. sed quamuis.*

Sive boni, sive mali sint modò ea forma, & materia vtan-
tur, quam ex Christi instituto semper ecclesia catholica ser-
uauit, idque facere proponant, quod ecclesia in ea admini-
stratione facit, vere sacramenta conficiunt, & conferunt,
&c. *catechis. eo. tit. c. illud verò, eo. §. syno. cano. 12. ses. septi.
de sacr.*

Impune verò ea ministrantibus æternam perniciem, &
mortem afferunt, *catech. hoc ipso tit. c. neque verò.*

Vt sacramenta solennibus quibusdã cæremonijs mini-
strarentur, à primis vsque ecclesiæ temporibus illud semper
seruatum, & an omitti possint, *catechis. de sacr. cap. in hoc
autem, synod. eadem. ses. cano. 13. de sacramen.*

Sacrilegium. Aliqua de hoc in *catechis. in præcep. Non
fac. fur.*

Sanctorum corpora. De sanctorum reliquijs, vide *Reli-
quie, supra.*

In memoriam sanctorum nonnullas interdum missas ec-
clesia celebrare consuevit, non tamen illis sacrificium offer-
ri docet, sed soli Deo &c. sed eorum patrocinia implorat,
&c. *c. quoniam. 3. sess. 22. ei orationes suas, pro hominibus
offerunt, bonum atque utile esse suppliciter eos inuocare, &
ob be-*

ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum dominum nostrum &c. ad eorum orationes opem, auxiliumque confugere. c. mandat, de inuo. ven. san. 25. sess. de his etiam catechis. in præcep. Non hab. Deos ali. co. me. c. verum.

Sanctorum communio quam sit utilis, & quid significet, idem in symbo. arti. San. comm.

Vt omnis porro superstitio in sanctorum inuocatione, reliquiarum veneratione, & imaginum sacro vsu tollatur &c. quæ diligentia & cura ab episcopis adhibenda, ac de imagine insolita non ponenda, nisi ab episcopo approbata; nullis etiam nouis admittendis miraculis, nec nouis reliquijs recipiendis, nisi eodem recognoscente & approbante episcopo & quod sit eius tunc officium, statuit S. synod. eo. c. mandat. §. omnis porro.

Satisfactio. Satisfactio est pars pœnitentiæ. c. docet. 3. de parti. & fru. pœni. sess. 14.

Satisfactionis nomen vnde: varie accipitur, quæ nobis Deum placatum reddit, quæ sit. satisfactio canonica, quæ item satisfactio a nobis sumpta. satisfactio quæ est sacramenti pars, catechis. de pœni. sacr. c. nunc, ad tertiam; eius definitio. eo. c.

Quomodo fiat, per ieiunia. s. eleemosynas, & orationes, & alia piæ vitæ spiritualis exercitia, &c. ses. sexta, cap. qui vero, decimo quarto. de lap. & eod. repa. & cano. decimo tertio. de sanctis. pœni. sacr. decima quarta. catech. de pœni. sacra. c. sed duo.

Per Christum est. c. demum, 8. de satisfa. nec. & fru. 14. tota a Christi domini passionis merito pendet, catechis. eod. c. nunc ad tertiam, cir. fin.

3. 4. 5. Satisfacere potest vnus pro alio, catech. c. sed duo, pen. de pœni. sacr.

8 Duo præcipuè in satisfactione requiruntur, vt is qui satisfacit, iustus sit, & Dei amicus, alterum, vt eiusmodi opera suscipiantur, quæ natura sua dolorem, & molestiam afferant. c. sed duo, cita.

9 Qui patienti animo quidquid laboriosi & incommodi
Deus

Deus immiserit, ferant, amplam satisfaciendi, & merēdi ma-
teriam nactos esse, catechif. docet eod. c. sed duo. syno. sess.
14. c. docet. 9. de ope. satisf.

10 Penitentes cogendi, vt restituant, catech. c. vlti. eo. tit.
Qualis imponenda pœnitenti, syno. de satisf. nec. & fru.
cap. de mum, præci. §. habeant autem, catechif. c. vlti. de pœ-
ni. sacra.

Eius fructus, & necessitas, eo. cap. de mum, sess. 14. catech.
ca. nunc ad tertiam, sepe cita.

SCIENTIA. Scientia quæ requiratur in eo, qui ad ec-
clesias cathedrales sit assumendus, ca. quicunque. 2. ses. 22. &
quæ in promouendis ad ordines, & in instituendis in bene-
ficijs, vide suis locis, ordo, beneficium, ecclesia, clericus.

Schisma. Schismatici, qui neglectis ijs, qui legitime eis præ-
sunt, catholicis, & episcopis, & sacerdotibus, & à sancta Ro-
mana ecclesia desciscentes, corruptoribus Dei verbi hæreti-
cis se in disciplinam tradiderunt, catechif. in ora. do. peti. Pa-
nem nost. q. ad dictio. Hodie.

Schismaticorum fiducia inanis & qua in re, cap. quamuis.
9. cont. ina. hære. fidu. ses. 6.

SENTENTIA. Sententia in subditos ferenda, ca. quo-
niam. 7. de cas. refer. ses. 14.

Seruitus. Seruitium in ecclesia iuxta formam ab episco-
po præscribendam qui non impleuerit, quid amittat, cap.
episcopi. 3. 22.

SIMONIA. Simoniaca labes prohibetur, cap. quoniã,
sess. 21. pœnis contra simoniacos editis quos teneri S. syno-
dus decreuerit. c. in plurib. 14. sess. 24. & cap. expedit. 18. §.
caueant que. ead. sess.

Simulatio. de hac aliquid in catechif. in præcep. Non lo-
que. con. pro.

Hypocritarum mos in orando fugiendus, catechif. qua-
rati. in oran. requi.

Societas. 3. Societatis Iesu religio iuxta pium eorum in-
stitutum à sancta sede apostolica approbatum Domino, &
eius ecclesiæ inservire possunt, cap. nulla. 16. de regula. vige-
sima quinta, sess.

SODO-

S O D O M I A. De hoc nefario scelere in catechif. in præcep. Non mechabe.

Solutio. Solutiones quædam in electione, præsentatione nominatione in admiffione ad possessionem &c. prohibite, cap. in pluribus. 14. fef. 24.

S O R S. Aliquid de sorte prohibita tangitur in catechif. in præcep. Non habe. Deos ali. vide Reper. Inquifi. cum annotatio. ad ipsum.

Superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, cap. quanta, de obs. & cuit. in cel. mis, 22. ea prohibetur, cap. cum catholica, de purgat. 25.

Spectaculum. Vide fimiliter de spectaculis Repertor. inquifi. cum annotatio.

S P O N S A L I A. Vide supra matrimonium. solennitates inductas à concilio Triden. in matrimonio contrahendo puto ab interpretibus eiusdem concilij responsum, habere quoque locum in sponsalibus contrahendis.

Statutum. Statuta quædam ecclesiarum approbantur in nullorum fructuum, vel minus tertia parte perceptione, ca. cum beneficia, 3. fef. 21.

Item vt dignitates in ecclesijs, vel collegiatis non seruientes aliquid amittant &c. c. episcopi. 3. 22.

Item circa absentiam dignitatum, & canonicorum adictis ecclesijs, ca. cum dignitates. 12. §. præterea. 24.

In qualitatibus requisitis, seu certis oneribus iniunctis, beneficijs, ca. ratio. 5. fef. 25.

Econtrario quædam reijci & aboleri mandat, de interponendis videlicet conditionibus, seu deductionibus, ex fructibus &c. in statione, præsentatione &c. cap. in pluribus. 14. fef. vigesimaquarta.

S T V D I V M. Studia publica lectorem sacræ scripturæ habere debent, necnon monasteria, & conuentus, cap. 1. de refor. fef. 5. studiorum generalium priuilegia. c. præsentati. 13. fef. 7. c. statuit. 6. §. episcopis, & c. sicuti. 9. fef. 25.

Commune ecclesiæ bonum, ca. cum adolescentium. 18. §. & quia. fef. 23.

Studentes, siue scholares pauperes, gratis docendi, ca. 1. §. ecclesiæ.

ecclesiæ, de refor. sess. 5.

Substitutum magistrum eligunt, eo. c. 9. deinde.

Scholarium priuilegia, cita. c. 1. de refor. sess. 5. c. præsentati. 13. sess. 7. c. in super. 5. sessione. 14. c. nullus. 6. 23. & d. c. statuit. 6. 25.

Studiorum reformatores quid agere debeant. c. cogit. 2. sessione. 25.

Subditus. Subditi quomodo tractandi. c. 1. de refor. 13.

Correcti episcopum odisse solent, ses. ea. c. quoniam. 6.

Subditorum salus, est integritas præsentium. c. 1. de ref. sessione. 6.

Successio. Successionis hæreditariæ imago in beneficijs prohibita. c. cum in. 7. sess. 25.

Successor. Successoris in præiudicium locationes anticipatis solutionibus factæ, validæ nullatenus intelliguntur. c. magnam. 11. ses. 25.

Suffragium. Animas in purgatorio detentas fidelium suffragijs, potissimum vero acceptabili altaris sacrificio iuuari docet sancta sinod. Trid. & ecclesia catholica spiritu sancto edocta ex sacris literis, & antiqua patrû traditione in sacris concilijs docuit. c. cum catholica de purga. 28. c. & quoniam. 2. de sacrif. mis. & can. 3. sess. 22. cætera vide supra. purgatorium. Satisfacere vnus pro alio potest, supra, satisfactio.

Secundo queritur. Ad hanc questionem repete quæ adiecta sunt ad vocem Sacerdos, ver. Sacerdotis mali, & supra. sacramentum, ver. Siue boni.

Superbia. De animorum nostrorum superbia & elatione comprimenda, & humilitate ei opposita amplectenda tum alijs in locis, tum in Symbo. art. Et in Iesum Christum. c. cû igitur, & in ar. Passus. c. vlt. traditur in catec.

Superstitio. De superstitione & sorte, supra. fors. de diuinatione videas Reperto. inquisi. cum annotationibus.

Suspensio. Suspenso ab ordinibus, & gradibus an suffragetur restitutio, concil. sessione. 14. c. cum honestius. 1. & supra. Restitutio.

Sufurratio. Sufurratio reprobatur etiam in catech. in præcep. Non. loque. con.

TABEL.

TABELLIO. Ex notariorum imperitia plurima damna
& multarum occasio litium oritur.

Episcopus quorumcunque notariorum, etiam si apostolica, imperiali, aut regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam delegatus sedis apostolicæ examinatione adhibita, sufficiens tamen scrutari potest, illisque non idoneis repertis, aut quando cunq; in officio delinquentibus. quæ sit illis poena, sess. 22. c. cum ex nota. 10.

8. Intra quantum tempus actorum copiam exhibere teneantur, & quæ non exhibentibus poena, sess. 24. c. causæ omnes, 20 §. porro.

Tentare. Tentari non patitur Deus nos supra, id, quod possumus, cano. 9. de sacr. matr. sess. 24.

Tentatio quid, tentandi genera multa.

Tentator diabolus quare dicatur.

In tentatione quando inducimur. Tentatio est vita hominis super terram, & alia de tentatione catechis. in oratio. Dom. petitio. Et ne nos indu-

Tempus. De tempore nuptiarum, vide sup. matrimoniū.

18. **TESTAMENTVM,** rursus. 2. Testamentorum executores episcopi sunt in casibus a iure concessis, c. episcopi. 8. sessione. 22.

Testatorum relicta pia persolueda, sess. 2 §. c. cum catholica, de purgato.

Testatorum voluntas conseruanda pro missis celebrandis, & qua ratione, ubi tenus elemosyna relicta. c. cōtingit. 4.

Commutiones vltimarum voluntatum nisi ex iusta & necessaria causa fieri debent, & episcopi cognitioni demandatur, an cōcessæ tacita veritate, vel suggesta falsitate, & nō ante executioni demandandæ. c. in commutatio. 6. sess. 22.

Testis. Testes contra episcopū qui esse possint. c. testes. 7. sess. 4. catech. in præce. Non loque. con. sup. sess. 22.

5. Testium numerus in matrimonio binarius, aut ternarius. c. tamen. 1. de refor. matr. 24. & eorum poena, qui cōtractui huic interfunt absque parochis ibid.

Testimonij falsi non dicendi præceptum Dei.

9. 10. Testimonium falsum quid & testimonij falsi damna.

Testimonium falsum non solū in iudicio, sed extra iudicium vetatur.

Quibus modis falsa dicendo existimatio hominis offenditur.

Testimonij veri in rebus humanis maximus vsus.

Alia quoque in hanc sententiā catech. tractat in præcep. Non loquer. con. pro.

TRADITIO. Traditionum apostolorum in syno. sæpe fit mentio ses. 4. c. de cano. scriptu. sunt sine scripto traditiones quæ ipsius Christi ore ab apostolis acceptæ aut ab ipsis apostolis, spiritu sancto dictante, quasi per manus tradite ad nos vsque peruenerunt, ibid. syno. ca. hanc. dispositio. 7. quæ sit iustif. cir. fi. ses. 5. c. quoad. 8. de vsu admi. euch. sacr. c. instituta. 1. de inst. sacr. ext. vnct. c. & quoniam. 2. & ca. quia. 9. de sacrif. mis. 22. c. sacrificium. 1. 23. ca. matrimonij. 1. §. cum igitur, de sacr. matri. 24. cap. cum catholica de purgato. 25. ca. the. in art. symbo. Descendit ad infe. c. his expositis. de ext. vnct. sacra. c. 1. de sacra. ordi. c. iam vero, trib. in locis, & ca. sequitur, de sacra.

Turpe lucrum. Synod. in can. nihil. 1. ses. 22. De hoc etiam synodus aliquid. ca. in pluribus. 14. ses. 24. iusto labore, & honesto lucro victus nobis querendus, catech. in orat. domi. petio. Pan. nostr. q. item in præc. Non loque. cap. nunc explicemus.

VERITAS. Verum confiteri debent rei, cum ex iudicij formula interrogantur, catech. c. nunc explicemus, in præcep. Non loquer. Verum tacere interdum licet, sed extra iudicium, ibid.

Nihil tam necessarium est, quam testimoniorum veritas in iis rebus, quas nec ipsi scimus, neque tamen licet ignorare. Qui veritatem occultat, & qui prodit mendacium, vterque reus est. ille, quia prodesse non vult: hic, quia nocere desiderat, ibique alia in hoc proposito scribuntur.

Venatio. Ab illicitis venationib. & aucupijs abstinendum obtinentibus dignitates, canonicatus, & præbendas, aut portiones in ecclesijs cathedralibus, aut collegiatis. c. cū dignitates. 12. §. præterea. ses. 24.

VEN-

VENDITIO. Alienari non potest à clericis patrimonium obligatum victui suo, nisi consecutis beneficium ecclesiasticum sufficiens, ca. cum non deceat. 2. fess. 21.

1.8 Vicarius. Vicarij in beneficijs idonei & quanta cum portione fructuum, & quibus casibus deputari possint. c. episcopis. 2. fess. 6. ordinarij. 5. & ca. beneficia. 7. fess. 7. c. quia illiterati. 6. fess. 21. ca. expedit. 18. 24. quando cessent. c. statuit. 16. fess. 25.

3 Vicarius capituli, sede vacante. Doctor, vel licenciatus eligi debet, vel alias quantum fieri potest, idoneus: alias ad metropolitanum deuoluitur electio. c. capitulum. 16. fess. vigesima quarta,

Vicarij officium in collatione beneficiorum, ca. expedit. 18. ead. fess.

Virginitas. Virginitas beatior statu coniugali, cano. 10. de sac. mati. fess. 24.

1.8. Visitatio. Visitari debent annis singulis ab ordinarijs beneficia curata. c. beneficia. 7. fess. 7. ecclesie quecunque quomolibet exēptæ apostolica. auctoritate, ca. locorū, ead. fess. & ca. quæ alias. 9. 24. quæ in nullius diocesi dicuntur, ibi. cōmendata omnia beneficia, & monasteria etiam exempta. c. quecunque. 8. 21. monasteria, quæ sunt ordinum capita quæ c. 1. abbates. 20. fess. 25. Hospitalia, confraternitates, eleemosynæ Montis pietatis, & pia loca omnia. c. episcopi. 8. 22. propria diocesis. c. Patriarchæ. fess. 24.

Visitatores regularium qui. c. monasteria. 8. & ca. abbates alleg. dereg.

4 Visitatio quomodo fieri debeat scopus, & quid in ea tractandum, eo. c. Patriarchæ. §. visitationem. c. beneficia. & ca. locorum, præci. fess. 7. dic. c. quecunque. 23. fess. & quod attinet ad regulares, dic. c. monasteria, & ca. abbates.

In ea magna est episcoporum potestas, cap. episcopi. 10. fess. 24. & c. statuit. 6. 25.

Quando in visitationis causis appelletur, ca. 1. §. cum igitur, de refor. fess. 13.

5 Visitator quid à visitatis recipere possit, ca. Patriarchæ. 3. §. quæ vt facilius. 24.

Vnctio. Vnctio extrema quid, ca. visum, de sacr. extr. vnc.
14. fess. cur. instituta. c. instituta. r. de insti, sac. ext. vn. ea. fess.
à Christo domino nostro, ibidem, & cano. r. eod. tit. & fess. ca.
techis. eo. tit. c. verum.

Est vere & proprie sacramentum noui testamenti, eo. ca.
instituta. & cano. r. cita. catechis. eo. tit. c. r.

Vnctionis extremæ sacramentum cur ita dictum, catechis.
de vnc. ex. fa. ca. r.

1 Materia eius est oleum, ab episcopo benedictum, eod. ca.
instituta.

2 Forma, illa verba, per istam vnctionem & c. ibid. catechis.
eo ipso tit. c. r. vbi etiam de eius ritibus.

3 Effectus, ca. res porro, 2. de eff. hui. sacra.

4 Minister, episcopus, aut sacerdos ab eo ordinatus, ca. iam
vero. 3. de minif. hui. sacra.

5 Quibus sit dandum, eo. c. iam verò. catech. c. verum, co. ti.
vbi & de partibus corporis vngendis.

8 Iterari potest. ibid. & cano. eo. tit. sacramentum exeuntiū
nuncupatur, ibid. catech. eo. cap. verum.

Quomodo ab hæreticis impugnatur, eo. c. iam vero & ca-
no. r. 2. 3. & 4. eod. tit.

Votum. Vota regulari fideliter obseruanda, ca. quoniam
r. de regula. fess. 25.

Vota facta post baptismum, non sunt irrita, cano. 9. de
baptif. fess. 7.

VXOR. Vxores plures simul habere non licet, cano. 2.
de sacra. matri.

Ab vxoratis concubinas haberi grauissimum peccatum,
eas eijcere, seq; ab earum consuetudine seiungere tenentur.
aliter si ter moniti id facere neglexerint: excommunicatio-
ne feriendos esse statuit S. Syno, quod si in concubinato per
annum, censuris neglectis, permanferint, contra eos ab ordi-
nario seuerè pro qualitate criminis procedatur. mulieres
quoque coniugatas ab adulteris si se non separauerint, pœ-
nis affici statuit expressis ibid.

FINIS.

oisaV

SALMANTICAE,
Apud Viduam Antonij à Lorençana.
M. D. LXXXI.

U A C H A M B E R L E N
Apud Vindobonam A. M. D. C. C. L. X. X. I.
M. D. C. C. L. X. X. I.